

Voorjaarsnota 2024

Gemeente Zutphen

13 mei 2024

Colofon

Dit is een uitgave van de gemeente Zutphen

Postbus 41

7200 AA Zutphen

's Gravenhof 2

www.zutphen.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding.....	4
Leeswijzer	5
Hoofdstuk 1 Grote opgaven	6
Hoofdstuk 2 Inhoudelijke ontwikkelingen en financiële gevolgen	11
Programma 1 Politiek dichtbij	11
Programma 2 Wonen en leefbaarheid.....	14
Programma 3 Werken en leren	22
Programma 4 Zorgen en samenleven	27
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen en Bedrijfsvoering	36
Hoofdstuk 3 Financiën algemeen.....	39
Hoofdstuk 4 Technische en financiële uitgangspunten meerjarenbegroting 2025 – 2028	40
Hoofdstuk 5 Financiële doorkijk 2025 – 2028	42

Inleiding

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2024 van de gemeente Zutphen. Dit is de basis voor de programmabegroting 2025-2028. Deze Voorjaarsnota laat zien voor welke ontwikkelingen de gemeente Zutphen de komende jaren staat, wat daarvan de financiële consequenties zijn en hoe we die willen financieren.

We hebben de afgelopen twee jaar gewerkt aan de uitvoering van ons coalitieakkoord 'Natuurlijk betrokken, gelijk vooruit'. Veel van wat we ons hebben voorgenomen loopt of is afgerond. We zien dat de uitvoering van de programmabegroting 2024 een katalysator is voor de uitvoering van het akkoord. We hebben door u ingediende moties betrokken bij de prioriteitsstelling.

De wereld om ons heen staat niet stil. Grote mondiale veranderingen, oorlogen en crises hebben hun weerslag op onze inwoners. We hebben de afgelopen jaren gezien dat we als raad en college in staat zijn hier op te anticiperen en de nodige acties in gang hebben kunnen zetten. De grote vraagstukken van deze tijd rondom energie, bestaanszekerheid, klimaat en woningbouw werken ook door naar deze Voorjaarsnota. De zes toetsstenen helpen ons om hierbij keuzes te maken.

Zes toetsstenen:

- 1. Vergroot het de kansengelijkheid van onze inwoners?*
- 2. Verkleint het onze ecologische voetafdruk?*
- 3. Draagt het bij aan sociale samenhang en inclusiviteit?*
- 4. Is het ambitieus maar realistisch?*
- 5. Kunnen we het uitleggen aan iedere inwoner van de gemeente?*
- 6. Versterkt het de positie van de gemeente Zutphen?*

Onzekerheid wetgevingstrajecten en Rijksmiddelen

Er is -mede door de onzekere politieke situatie- veel onzekerheid en onduidelijkheid met betrekking tot beleid en wetgeving. We sorteren in de Voorjaarsnota voor op wetsvoorstellen waarvan het niet duidelijk is wanneer besluitvorming plaats vindt (bijvoorbeeld Participatiewet, Wet aanpak Multiprobleemhuishoudens (Wams), Wet integrale Suïcidepreventie, aanpassing Jeugdwet, eigen bijdrage Wmo). Ook financieel moeten we rekening houden met een onzekere toekomst.

Relatie met de meicirculaire

We vinden het belangrijk om een realistische begroting te presenteren. Een belangrijke ontbrekende schakel voor het voltooien van de Voorjaarsnota is de meicirculaire. Deze is nog niet bekend tijdens het schrijven van deze Voorjaarsnota waardoor we het actuele beeld van de Algemene Uitkering niet kennen. Normaal corrigeert het Rijk de inflatie en gedeeltelijk de stijging van de kosten in het sociaal domein. Vanwege onder andere de formatieonderhandelingen is het dit jaar echter volledig onduidelijk wat het effect van de Meicirculaire zal zijn.

Daarom hebben we besloten in de Voorjaarsnota alleen de aanpassing van wettelijke taken en budgetaanpassingen door volumestijgingen en indexaties op te nemen. Hiermee kunnen we door ons in gang gezet beleid en activiteiten doorzetten. Alle voorstellen voor nieuw beleid zijn opgenomen in de bijlage 'gewenst nieuw beleid'.

Zelfs met dit uitgangspunt kent deze Voorjaarsnota een negatief saldo. We gaan ervan uit dat de meicirculaire deze negatieve resultaten gaat opheffen. Wij verwachten dan ook dat de meerjarenbegroting 2025 – 2028 structureel sluitend is.

Leeswijzer

In **hoofdstuk 1** van deze Voorjaarsnota gaan we in op de grote opgaven waarvoor de gemeente Zutphen staat. Op verzoek van de gemeenteraad hebben in dit hoofdstuk ook een aantal onderwerpen opgenomen waarvan we de ontwikkeling willen monitoren.

In **hoofdstuk 2** geven we per subprogramma inzicht in de ontwikkelingen.

We beschrijven onder de kop 'inhoudelijke ontwikkelingen' wat er speelt. Het gaat hier om inhoudelijke ontwikkelingen die financieel gedekt worden uit de lopende begroting cq door budgetaanpassingen of reserves.

Onder de kop 'wettelijke ontwikkelingen' staat het verplichte beleid.

Budgetaanpassingen staan beschreven onder de kop financiële ontwikkelingen.

Per subprogramma geven we in de tabellen de financiële consequenties voor 2025 weer.

In de tabellen met financiële gevolgen gebruiken we de verschillende categorieën.

Ter toelichting het volgende:

In de tabellen staan de voorstellen op volgorde van de mate van verplichting:

- Wettelijk nieuw beleid: dit is nieuw beleid waarvan de gemeente Zutphen verplicht is om het uit te voeren. In de meeste gevallen is hiervoor geld beschikbaar gesteld in de Algemene Uitkering.
- Budgetaanpassingen: dit zijn onvermijdelijke verhogingen of verlagingen in reeds bestaande budgetten. Dit zijn indexaties of volumestijgingen.
- Budgettair neutrale voorstellen: de uitgaven van deze voorstellen worden gedekt door bijvoorbeeld reserves. Dit heeft voor de Voorjaarsnota geen budgettaire gevolgen. De bedragen (inclusief dekking) worden in de begroting opgenomen. Indien er een krediet beschikbaar wordt gesteld, benoemen we dit in de tabel.
- Als een voorstel incidenteel is staat dit aangegeven met (I).
- In deze tabellen zijn de bedragen afgerond.

In **hoofdstuk 3** beschrijven we de algemene financiële situatie voor de gemeente Zutphen. In

hoofdstuk 4 komen de technische en financiële uitgangspunten voor de meerjarenbegroting 2025 – 2028 aan de orde. En in **hoofdstuk 5** staan alle voorstellen op een rij.

In **bijlage 3** staan de voorstellen voor nieuw wenselijk beleid. Deze lichten we, net zoals in de Voorjaarsnota, per programma en product toe. In de tabellen staan de financiële consequenties.

In **bijlage 4** hebben we de moties opgenomen die zijn gekoppeld aan deze Voorjaarsnota.

In **bijlage 5** hebben we conform Motie 2023-M0051 integraal de gevolgen van de vergrijzing voor gemeentelijk beleid en de financiële gevolgen beschreven.

Hoofdstuk 1 Grote opgaven

In deze coalitieperiode hebben we een aantal grote opgaven te realiseren.

Kansengelijkheid en voldoende werk

- **Sociale basis en preventie**

Voor het versterken van kansengelijkheid voor al onze inwoners versterken we de sociale basis en de sociale cohesie en zetten we in op preventie. Dat geldt bijvoorbeeld voor het versterken van het opvoedkundig klimaat, waarbij we stimuleren dat vragen over opvoeden en opgroeien door kinderen, jongeren en hun ouders samen met kinderopvang, school en partners in de wijk worden opgelost. We spelen in op de toenemende vergrijzing met een integrale aanpak (zie ook bijlage 5). Dit betreft bijvoorbeeld het inrichten van toegankelijke voorzieningen voor ouderen, gericht op gezondheid, dementie of eenzaamheid maar ook het maken van afspraken over wonen en zorg, een toegankelijke woonomgeving en mobiliteit. We bevorderen actieve integratie van vluchtelingen. We hebben speciale aandacht voor bestaanszekerheid, in het bijzonder voor gezinnen die moeilijk rondkomen en voor mensen met een uitkering en schulden. Maatwerk en persoonlijke aandacht zijn sleutelbegrippen in onze dienstverlening.

De grote projecten in uitvoering die hieraan bijdragen zijn Team lichte Jeugdhulp, gezondheidsbevordering vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA), Gezond en Actief leven Akkoord (GALA) en Inwoner in beeld.

- **Inwoner centraal in ons beleid**

Belangrijke trends en ontwikkelingen in de Zutphense samenleving zijn de vergrijzing, de toename van inwoners die een beroep doen op een gemeentelijke inkomensregeling en de extra instroom van vluchtelingen. Ook wettelijk hebben we te maken met nieuwe ontwikkelingen zoals de landelijke Hervormingsagenda Jeugd, de Spreidingswet en de vernieuwde Participatiewet. We vinden het daarom belangrijk om met elkaar de leidende principes binnen het sociaal domein opnieuw vast te stellen. In een nota beschrijven we het doel van onze aanpak, waar we in geloven en hoe wij werken. De inwoner vormt daarbij, vanuit de begrippen 'vertrouwen', 'gelijkwaardigheid' en 'bestaanszekerheid', het vertrekpunt. We werken vanuit de bedoeling waarbij de vraag 'Waarmee is de inwoner het beste geholpen?' centraal staat. Daarmee doen we recht aan de samenhang tussen de al lopende beleidslijnen. De nota vormt de basis voor beleid en uitvoering binnen het sociaal domein.

- **Aantrekkelijk ondernemen**

We willen dat er in de gemeente Zutphen voldoende werk is voor inwoners. Daarom werken we aan een verbetering van het vestigingsklimaat van onze gemeente. De sociaal-economische visie legt hiervoor de basis. Het is van belang om de beschikbare ruimte op de bedrijventerreinen zo optimaal mogelijk te benutten. Voor De Mars-Bufferzone-IJsselzone-Industriehaven ronden we het ontwikkelkader af. Zorg en toerisme zijn twee belangrijke pijlers onder onze economie. Deze krijgen de komende jaren extra aandacht. We werken met ondernemers en onderwijs samen aan de aansluiting en versterking van het MBO en vakonderwijs in de gemeente Zutphen.

Toekomstgericht

- **Omgevingsvisie**

De koers voor 2040 is dat de gemeente Zutphen zich ontwikkelt tot een sterke stedelijke gemeente in een groene omgeving, gelegen aan de IJssel met hierin een compacte en dicht bebouwde stad Zutphen en vitaal dorp Warnsveld. De omgevingsvisie gaat uit van de '15-minutenstad'. Alle dingen

die belangrijk zijn in het dagelijks leven zijn te voet of per fiets bereikbaar binnen 15 minuten van huis: onderwijs, zorg, werk, winkels, OV, sport en ontspanning. Dit biedt inwoners comfort en biedt ouderen de kans om langer thuis te wonen.

De omgevingsvisie bevat kaders en uitgangspunten voor nieuwe initiatieven en plannen. Zo bouwen we voor de sociaal-economische visie en het verkeerscirculatieplan voort op de omgevingsvisie. De plannen voor nieuwe woonwijken vinden hun basis ook in de omgevingsvisie. Zo geeft de omgevingsvisie inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de gemeentelijke organisatie houvast bij de ontwikkeling van onze toekomstige leefomgeving.

- **Rechtvaardige energietransitie**

Om CO₂-reductie te realiseren zetten we de komende jaren in op het besparen van energie, het lokaal koppelen van vraag en aanbod van energie en duurzame mobiliteit. Hiervoor hebben we voor al onze inwoners verschillende manieren om te ondersteunen bij het isoleren van het huis. Van energiefixers en collectieve inkoop tot volledige ontzorging van grootschalige isolatie. We zijn bezig net als alle gemeenten met de overstap naar duurzame warmte (de Transitievisie Warmte (TVW) vastgesteld in 2021). Dit doen we samen met woningcorporaties, ZutphenEnergie, Liander en het waterschap. We zijn gestart in de eerste wijken: Componistenbuurt, Noordveen, Zeeheldenbuurt en Leesten en Overkamp. In de eerste drie buurten/wijken is een gezamenlijk warmtenet het uitgangspunt. We bereiden de plannen voor een autoluwe binnenstad voor. Daarnaast werken we aan het opwekken van lokale energie om die lokaal te gebruiken. Dat doen we samen met onze inwoners en samenwerkingspartners.

- **Vergroenen en verkoelen**

We benutten alle mogelijkheden om klimaatverandering aan te pakken en besteden speciale aandacht aan klimaatrechtvaardigheid. Bij hittegolven treedt ons lokale hitteplan in werking. We voeren het biodiversiteitsplan uitvoeren door de natuur in onze gemeente te versterken. In 2025 starten we verschillende projecten voor natuurvriendelijk bouwen en bewustwording van de natuur. Vergroenen en koeler maken van bedrijventerreinen De Mars en Revelhorst en de Leestensche Schouw hebben in 2025 prioriteit.

- **Woningbouwopgave**

We werken aan meerdere woningbouwlocaties voor bijv. De Hoven Noord, Leesten-Schouwbroek, Kleine Linie en Polsbroek. We realiseren betaalbare woningen en gebruiken de instrumenten die daarvoor nodig zijn.

- **Voorzieningen op peil**

We blijven investeren in de binnenstad, want dit is voor ons een belangrijke trekpleister door de historische waarde en de veelheid aan voorzieningen. We werken verder aan de plannen voor de Hanzehof. We werken aan een nieuwe visie op Sport en aan nieuwe afspraken met de culturele basisorganisaties. In deze VJN leggen we hiervoor al een basis door voor de culturele basisinstellingen de CAO looncompensatie structureel te maken.

Sterk en inclusief

- **Visie Sterke wijken en wijkgericht werken**

Op basis van de visie Sterke wijken maken we keuzes voor investeringen in de sociale infrastructuur. We willen een Zutphense samenleving met een sterke sociale cohesie in vitale wijken en buurten, en een bijpassende sociale infrastructuur waar een ontmoetingsplek of buurthuis onderdeel van kan uitmaken. We zijn als gemeente, samen met onze partners, in de wijken makkelijk bereikbaar. Zo willen we ervoor zorgen dat onze inwoners de juiste zorg/hulp/steun krijgen.

- **Extra inzet op veiligheid**

Veiligheid is een onderwerp dat steeds meer aandacht vraagt, zowel qua complexiteit als qua capaciteit voor onder andere handhaving. We zien dat de criminaliteits- en overlastcijfers in de afgelopen jaren zijn gestegen. Daar waar de klassieke criminaliteit daalt, stijgt de digitale criminaliteit. We zien ook een stijgende lijn als het gaat om zorg- en veiligheidsproblematiek en ondermijning. Met de uitvoering van het integrale Veiligheidsplan spelen we op deze vragen in.

- **Regionale samenwerking**

Regionale samenwerking neemt aan belang toe. Naast internationale crises waar het effect voelbaar is in onze regio, staat Nederland voor tal van nationale opgaven die regionaal aangepakt dienen te worden. Om het niveau van onze brede welvaart vast te houden en te versterken, hebben de acht gemeenten van de Regio Stedendriehoek elkaar nodig. De regio wordt gezien als een groeiregio: we groeien gestaag richting 500.000 inwoners. In 2025 werken we aan de verstedelijkingsopgave, wordt de woondeal geactualiseerd en voeren we de 'Regio Deal Sterker in 3D' uit.

Volgen van de ontwikkelingen

We willen in 2025 een aantal specifieke ontwikkelingen monitoren. Daarom hebben we voor deze onderwerpen indicatoren vastgesteld. Deze werken we uit in de Programmabegroting 2025. Dit is een eerste stap op weg naar een meer resultaatgerichte programmabegroting. De indicatoren komen niet in de plaats van de verplichte beleidsindicatoren die al in de programmabegroting zijn opgenomen.

Actieve deelname inwoners

Doel: We willen deelname van inwoners aan gemeentelijke bijeenkomsten vergroten. Hiervoor worden verschillende activiteiten ondernomen.

- We monitoren de opkomst om te zien of de inzet het gewenste effect heeft.

Doel: Inwoners participeren actief.

- We monitoren de mate van tevredenheid van inwoners over (de mogelijkheid tot) participatie. Hiervoor voeren we periodiek onderzoek uit.

Betaalbaar wonen

Doel: Realiseren van meer en meer betaalbare woningen.

- We monitoren de realisatie van de nieuwbouwopgave als totaal per jaar, met vergelijking met provincie en regio (via gegevens provincie en CBS). We splitsen deze uit naar prijssegmenten voor de gemeente Zutphen. Naast deze cijfers geven we toelichting op de mate waarin de gerealiseerde woningen overeenstemmen met de lokale ambitie en de vigerende afspraken binnen de woondeal.

Vergroening

Doel: Meer groen door uitbreiding bomenbestand en meer groen in de wijk/bedrijventerrein.

- We monitoren de ontwikkeling van de oppervlakte aan groen (groen in de wijk, omgevingsgroen, bos en plantsoen, exclusief agrarische grond) voor 2025.
- We monitoren de aanplant van nieuwe bomen in de gemeente Zutphen.

Energietransitie

Doel: We willen in 2030 55% minder CO₂ uitstoten dan in 1990 door in te zetten op een versnelling van de energietransitie.

- We meten de CO₂ reductie ten opzichte van 1990.
- We meten het energieverbruik in de gebouwde omgeving.
- We monitoren het aantal woningen zonder aardgasverbruik.

Werken en leren

Doel: Stabiliseren en versterken sociaal-economische structuur gemeente Zutphen door beter benutten beschikbare ruimte bedrijventerreinen en goede dienstverlening aan ondernemers.

- We monitoren de ontwikkeling van het ruimtegebruik en van de arbeidsintensiteit.
- We onderzoeken de ervaring van de ondernemers met onze dienstverlening.

Doel: Meer inwoners via passend en levenslang onderwijs vitaal houden op arbeidsmarkt

- Aantal deelnemers dat zich aanmeldt voor een leer-werk traject via GelreWerkt!.

Doel: Meer jongeren die met een startkwalificatie van school komen.

- Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Bestaanszekerheid en meedoen

Doel: inwoners doen mee in de samenleving door vrijwilligerswerk, betaald werk of door andere (sociale) activiteiten.

- We monitoren het aantal inwoners met een bijstandsuitkering dat deelneemt aan sociale activiteiten.
- We monitoren het aantal inwoners met een bijstandsuitkering dat vrijwilligerswerk of betaald werk doet of gaat doen.
- We monitoren de ontwikkeling die inwoners doormaken met betrekking tot de inzet van meedoen regelingen en de inzet van GelreWerkt! en haar partners.
- We monitoren hoe onze inwoners onze dienstverlening ervaren. Die gericht is op alle activiteiten met betrekking tot loopbaanontwikkeling en bestaanszekerheid.

Jeugdhulp

Doel: Minder kinderen met geïndiceerde jeugdhulp, door versterken van de pedagogische samenleving, preventie en uitbouwen en borgen Team lichte jeugdhulp.

- We monitoren de ontwikkeling van het aantal kinderen/jongeren met geïndiceerde jeugdhulp.
- We monitoren het aantal kinderen dat Onder Toezicht (OTS) is geplaatst.

Welzijn en sport

Doel: Versterking van de sociale basis, preventie en de inrichting van laagdrempelige, wijkgerichte en kwalitatief goede voorzieningen ter voorkoming en vervanging van geïndiceerd maatwerk.

- We monitoren het aantal cliënten met een Wmo indicatie, gecorrigeerd met de instroom en uitstroom vanwege de vergrijzing en extramuralisering.
- We monitoren het aantal cliënten dat doorstroomt naar lichtere zorgvormen van begeleiding of uitstroomt (bijvoorbeeld naar Perspectief Zutphen of de formulierenbrigade).
- We onderzoeken de cliëntervaringen naar kwaliteit en bejegening met betrekking tot de geïndiceerde Wmo-zorg.

Doel: We willen een gezonde leefstijl in samenhang met sport bevorderen

- We monitoren het aantal inwoners dat voldoet aan Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB): 150 minuten matig intensief bewegen per week.

Openbare orde en veiligheid

Doel: Verminderen van extreme (woon)overlast in kwetsbare buurten door intensivering van de aanpak. We zetten in op een individuele aanpak van de overlast waar we met behulp van persoonlijke-, private-, bestuurlijke- en strafrechtelijke middelen integraal werken.

- We monitoren de gevallen van extreme woonoverlast en willen (in elk geval) 10 gevallen op deze intensieve wijze aanpakken

Vitaal personeelsbeleid

Doel: We streven naar een lager ziekteverzuim, vooral waar het om langdurig verzuim gaat.

- Monitoren van de ontwikkeling en de inzet van instrumenten.

Doel: We streven naar minder inhuur

- Periodiek maken we inzichtelijk wat het percentage inhuur is. Hierbij zal een onderscheid gemaakt worden tussen de verschillende categorieën. Bijvoorbeeld daar waar het gaat om inzet ten behoeve van specifieke projecten of daar waar het gaat om vervanging bij verzuim.

Hoofdstuk 2 Inhoudelijke ontwikkelingen en financiële gevolgen

Programma 1 Politiek dichtbij

Ambitie

Lokaal betrokken en wijkgericht

Wij zijn een open en laagdrempelige gemeente, dicht bij alle inwoners. We zijn zichtbaar in stad, dorp en wijken. We staan voor democratische vernieuwing en een betrouwbare overheid.

We maken gebruik van de aanwezige kwaliteiten in de samenleving. We stimuleren dat inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en buurten actief oppakken wat zij zelf kunnen.

Samen werken wij verder aan een inclusief Zutphen waarin inwoners met elkaar verbonden zijn, naar elkaar omkijken, waarin iedereen van betekenis is. Waar elke wijk een herkenbare identiteit heeft die door de wijkbewoners zelf gekozen is.

We hebben in onze dienstverlening oog voor de menselijke maat. We zorgen ervoor dat zaken zorgvuldig worden opgepakt en dat we transparant en aanspreekbaar zijn. Onze dienstverlening is toegankelijk en begrijpelijk, zodat iedereen eenvoudig zaken met ons kan doen. We sluiten aan bij landelijke standaarden voor (digitale) dienstverlening. Onze inwoners zien de gemeente Zutphen als een benaderbare, betrouwbare en transparante organisatie met een open blik. Onze communicatie is duidelijk, efficiënt, toegankelijk, inclusief en betrouwbaar.

Over gemeentegrenzen heen

Wij zetten ons in voor een goede samenwerking met de regio Stedendriehoek, onze buurgemeenten en de provincie Gelderland. Als gemeente staan wij voor meervoudige en maatschappelijke opgaven. Die opgaven gaan over onze gemeentegrenzen heen, vragen grote investeringen en hebben soms conflicterende belangen. De rol van de regio neemt daardoor aan belang toe. Ook het Rijk verwacht in toenemende mate van regio's, dat zij een rol pakken in complexe maatschappelijke opgaven zoals de Regionale Energietransitie en het woon- en stikstofdossier.

	Subprogramma's	Producten
1.1	Lokaal betrokken en Wijkgericht	001 - Bestuur
		003 – Burgerzaken
		005 – Communicatie
		007 – Wijkgericht werken
1.2	Over gemeentegrenzen heen	001 – Bestuur

1.1. Lokaal betrokken en wijkgericht

003 - Burgerzaken

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Om de verkiezingen goed te kunnen houden de komende jaren, moeten we extra materiaal kopen. Er komen 3 nieuwe stemlokalen bij vanwege meer inwoners. Ook hebben we nieuwe apps en licenties nodig voor de mensen die bij de stembureaus werken.

- We letten goed op fraude bij online en balieaanvragen, vooral voor identificatiedocumenten zoals paspoorten en rijbewijzen. We trainen en maken mensen bewust hiervan.

Financiële ontwikkelingen

- Doordat er in 2025 (waarschijnlijk) geen verkiezingen zijn, behalen we een voordeel op de post verkiezingen.

007 - Anders samenwerken

Inhoudelijke ontwikkelingen

- We werken aan het programma "Sterke Wijken en Wijkgericht Werken", zoals is afgesproken in de bestuursopdracht. We willen in 2025 de volgende doelen bereiken:
 - een lange termijnvisie op sterke buurten en wijken, waarbij elke wijk en buurt een eigen DNA heeft. Dit baseren we onder andere op de wijkanalyses;
 - vanaf 2025 verdere samenwerkingsafspraken met organisatie Mede in Zutphen om laagdrempelige buurtinitiatieven te ondersteunen;
 - inzet van diverse organisaties in de wijken, waaronder Perspectief Zutphen, Stichting Lokaal en Cornerstone, waar we als gemeente mee samenwerken. Hier moeten nieuwe meerjarige afspraken mee worden gemaakt vanaf 2026, zie programma 4;
 - ontwikkelen van wijkgericht werken als manier van werken (in relatie tot de visie op dienstverlening). De uitwerking van de motie Kijk op de Wijk nemen we hierin mee.

Financiële ontwikkelingen

- De reserve wijkgericht werken is de financiële basis voor het wijkgericht samenwerken.

Financiële gevolgen subprogramma 'Lokaal betrokken en wijkgericht':

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2025
003	Verkiezingen	Budgetaanpassing/indexatie	-115.100 (I)

1.2. Over gemeentegrenzen heen

001 - Bestuur

Inhoudelijke ontwikkelingen

- De acht gemeenten in de Regio Stedendriehoek hebben elkaar nodig om onze brede welvaart te houden en te versterken. De regio groeit geleidelijk naar 500.000 inwoners, wat nodig is om de voorzieningen op peil te houden. Het Rijk plaatst grote vraagstukken en ontwikkelingen bij de regio via de provincies. Enkele van deze vraagstukken en ontwikkelingen zijn:
 - In 2024 praten we met het Rijk over verstedelijkingsontwikkeling in de regio. Als dit positief verloopt, werken we in 2025 samen met de raden aan de plannen.
 - We voeren de 'Regio Deal Sterker in 3D' uit in 2025, 2026 en 2027 met €20 miljoen van het Rijk.
 - In 2025 geldt de nieuwe regeling Regio Stedendriehoek. Deze wordt om de 4 jaar geëvalueerd, mogelijk in 2025.

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassingen)

Voor 2025 vraagt de gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek een hogere bijdrage per inwoner. Dit komt door prijs- en loonstijging (indexatie). Voor de indexeringscijfers sluit de regio aan bij de indexeringsrichtlijnen van de gemeente Apeldoorn. De stijging van de bijdrage per inwoner komt door een hogere indexering (prijs 3,9%, loon 5,3%) dan de indexering die wordt meegenomen in de begroting van de gemeente Zutphen. Op deze indexering na, is de begroting op hetzelfde niveau gebleven als in 2024.

Financiële gevolgen subprogramma 'Over gemeentegrenzen heen':

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2024
001	Indexatie Inwonerbijdrage Gemeenschappelijke Regeling Regio Stedendriehoek	Budgetaanpassing/indexatie	€ 22.000

Programma 2 Wonen en leefbaarheid

Ambitie

Jongeren, ouderen, gezinnen en mensen met een hoog, midden of laag inkomen: iedereen voelt zich thuis in Zutphen, Warnsveld en De Hoven. We willen dat woningen betaalbaar zijn. De binnenstad is aantrekkelijk, de daar omheen liggende woonwijken zijn prettig leefbaar en groen, de werklocaties zijn goed bereikbaar en zijn goed onderhouden. We hebben voorzieningen die passen bij het verzorgingsgebied en de behoeften van onze inwoners.

We streven naar een rechtvaardige energietransitie, waarbij we concrete doelen en haalbare doelen stellen voor de lokale opwekking van groene energie. We werken samen met inwoners en ondernemers aan de energietransitie. We benutten zo veel mogelijk de beschikbare bebouwde ruimte voor opwekking van zonne-energie en gaan samen met inwoners, eigenaren, corporaties en ontwikkelaars aan de slag om woningen en gebouwen van het aardgas af te halen of klaar te maken om van aardgas af te gaan. We zetten samen met inwoners en ondernemers onze schouders onder een duurzame, aantrekkelijke en klimaatbestendige leefomgeving.

Duurzaam openbaar vervoer, deelauto's, de e-bike, slim parkeren en slimme mobiliteit worden belangrijker. Binnen de gemeente kun je snel en veilig lopen en fietsen. Iedereen kent de gemeente Zutphen als een gemeente die goed bereikbaar is per spoor, over water, over de weg én over snelfietspaden.

Voor duurzaam wonen, werken en verplaatsen is denk-, doorzettings- en uitvoeringskracht nodig. We doen dit samen met bewoners, bedrijven en instellingen. Waar dat kan ondersteunen we maatschappelijke initiatieven. Juist onze inwoners dragen bij aan sterke wijken met een stevige sociale cohesie en een eigen identiteit die grotendeels door wijkbewoners zelf bepaald, beheerd en verrijkt wordt.

We waarderen onze natuurlijke omgeving zoals de IJssel met haar uiterwaarden, de Berkel, het landelijk gebied, de groene zone tussen Zutphen en Warnsveld en het groen rondom de vestingwerken. We zetten ons in om het bomenbestand en de ecologische waarde te vergroten. Bij herinrichting, uitbreiding of inbreiding ontwikkelen we natuurinclusief waarbij groen een volwaardig uitgangspunt in het ontwerp is.

De gemeente Zutphen heeft een compact stedelijk gebied. Nieuwbouw en nieuwe ontwikkelingen realiseren we in het bestaande stedelijk gebied of direct tegen de bebouwde omgeving. De herstructurering van De Mars en realisatie van Noorderhaven, transformaties in de binnenstad en de ontwikkelingen van Leesten en De Hoven Noord zijn hier goede voorbeelden van. We zetten in op diverse transformaties en inbreidingen, met -waar dat kan- het herbenutten van bestaand vastgoed. We verkennen de mogelijkheden voor hoogbouw. Bij de ontwikkeling van nieuwe woningen en wijken bieden we ruimte voor starters, doorstroming en nieuwe inwoners.

We zijn trots op onze stad en het dorp en hun geschiedenis. De gemeente Zutphen heeft een rijkdom als het gaat om historisch erfgoed. Het is de drager van onze geschiedenis en het geeft de stad en dorp identiteit en sfeer. We zijn zuinig op ons erfgoed. Daarom gaan we nieuwe monumenten aanwijzen en beschermen. Wij willen zowel behoud van het erfgoed én het stimuleren van (nieuwe) kunst en cultuuruitingen, zodat Zutphen het bruisend cultureel centrum van het oosten wordt.

De gemeente Zutphen is aantrekkelijk om te wonen en werken, zowel voor onze inwoners als voor nieuwe inwoners. En dat willen we ook in de toekomst blijven. We zetten in op sociale en economische balans, een goed voorzieningenniveau en dynamiek en levendigheid in de stad. In de Omgevingsvisie schetsen we hoe de groei van onze gemeente vorm krijgt in relatie tot stedelijke vernieuwing, ruimtelijke kwaliteit, verduurzaming en economische versterking.

	Subprogramma's	Producten
2.1	Gevarieerd en betaalbaar wonen	310 – Gemeentelijke panden en gronden
		810 – Ruimtelijke ontwikkeling
		821 - Wonen
		830 - Grondzaken
2.2	Vergroening, Klimaatadaptatie en natuur	560 – Openbaar Groen en (openlucht) recreatie
		722 – Riolering
		724 – Gedenkparken
2.3	Rechtvaardige Energietransitie	723 – Milieu en Duurzaamheid
		725 - Duurzaamheid
2.4	Cultuur en Erfgoed	543 – Regionaal Archief en Erfgoedcentrum
		544 – Monumenten en Erfgoed
		545 – Archeologie
		550 – Kunst en Cultuur
2.5	Schoon en Veilig Verkeer	210 – Wegen
		211 – Verkeer
		222 – Havens en Kaden
2.6	Minder huishoudelijk afval	721 - Grondstoffen

2.1. Gevarieerd en betaalbaar wonen

310 - Vastgoed

Wettelijke ontwikkelingen

- In 2021 heeft het Didamarrest veel invloed gehad op het uitgiftebeleid van overheden. Eind 2022 heeft het college de "Leidraad uitgifte onroerende zaken Zutphen 2023" vastgesteld. Deze leidraad zorgt ervoor dat iedereen gelijke kansen krijgt bij het verwerven van een gebouw. We passen deze leidraad aan voor vastgoed en grondbeleid (zie product 830).

810 - Ruimtelijke ontwikkeling

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- In 2024 wordt de Omgevingsvisie Zutphen 2040 vastgesteld. Dit is het belangrijkste beleidsdocument voor de fysieke omgeving van de gemeente Zutphen. De visie vormt de basis voor verschillende uitvoeringsprogramma's die gericht zijn op beleid en specifieke gebieden. Deze programma's worden in 2025 ontwikkeld.

Wettelijke ontwikkelingen:

- Een verplichting van de Omgevingswet is het digitaliseren van ons ruimtelijk beleid in omgevingsplannen. Dit zijn bijgewerkte bestemmingsplannen die onder één standaard worden samengebracht. In 2030 moeten we nieuwe omgevingsplannen voor het hele gebied van de gemeente Zutphen hebben vastgesteld. Hiervoor willen we elk jaar twee gebieden aanpakken.

821-Wonen

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- De gemeente Zutphen heeft samen met andere regiogemeenten, de provincie Gelderland en het ministerie van BZK, de Woondeal Stedendriehoek gesloten. In 2025 bouwen we ongeveer

150 huizen. Dit is 100 minder dan de afgesproken gemiddelde jaarlijkse bouw van huizen in de Woondeal. Dit komt doordat grote projecten zoals De Hoven Noord en Leesten Schouwbroek nog in de voorbereidende fase zitten, en door problemen in de ontwikkeling van woningbouw.

- Tijdens het uitvoeren van de Woondeal 2022-2030 stuiten we op problemen die onze plannen vertragen. Dit komt door zaken zoals stikstof, drukke netwerken, hoge bouwkosten en te weinig adviseurs en toetsers. Ook bij vergunningen en bedrijfsontwikkelingen lopen we tegen deze problemen aan. We onderzoeken wat wij kunnen doen om voortgang te maken.
- We hebben afgesproken betaalbare koopwoningen te bouwen volgens de Woondeal. In 2024 onderzoeken we regionaal welke hulpmiddelen (zoals het BKZ Startersmodel, startersleningen, etc.) we kunnen gebruiken om betaalbare woningen te garanderen. Op basis van deze uitkomsten passen we in 2025 deze (financiële) hulpmiddelen toe voor de woningmarkt.
- In de Woondeal hebben we verdeeld hoeveel woningen er in verschillende prijscategorieën moeten zijn. Een deel van deze afspraken gaat over het bouwen van flexwoningen. We gaan samen met woningcorporatie Ieder1 ongeveer 100 flexwoningen bouwen, zodra we een geschikte locatie hebben gevonden.
- Voor het plannen van de nieuwe huizen in De Hoven Noord, starten we in 2025 met de procedure om toestemming te krijgen.
- De stedenbouwkundige visie voor de Polsbroek is klaar in 2025, waarna de eigenaren kunnen beginnen met de praktische uitwerking ervan.
- Voor de ontwikkeling van Schouwbroek en Kleine Linie streven we ernaar om in 2025 de planologische procedures te doorlopen inclusief de participatietrajecten.
- Voor de ontwikkeling van de Zeeheldenbuurt tekenen we met Woonbedrijf Ieder1 de intentieovereenkomst voor sloop en nieuwbouw. De volgende stap is een nota van uitgangspunten voor deze buurt.
- We willen doorstroming bevorderen, dat is belangrijk om de effecten van de vergrijzing op te vangen. Eén van de instrumenten is de verhuiscoach. Om mensen te helpen verhuizen, werkt sinds 2023 een verhuiscoach in Zutphen en Warnsveld. Dit is succesvol gebleken, met veel vraag naar hulp van potentiële verhuizers op de huurmarkt. De financiering van de verhuiscoach door de provincie stopt in 2025. Samen met woningcorporaties willen we de verhuiscoach vanaf 2025 blijven inzetten.

Wettelijke ontwikkelingen

- We gaan aan de slag met nieuwe wetten, zoals de Wet versterken regie op de Volkshuisvesting, de Wet Regulering Middenhuur, de Wet Bevorderen Goed Verhuurderschap, en wijzigingen in de Huisvestingswet. Dit betekent dat we in 2025 een Volkshuisvestingsprogramma moeten opstellen, inclusief een woon-zorg visie. Dit programma zal de Omgevingsvisie verder uitwerken voor het woonbeleid. Ook gaan we samen met de regio Stedendriehoek een urgentieverordening maken voor de huisvesting van kwetsbare groepen, onder een nieuwe huisvestingsverordening.

830 – Grondzaken

Inhoudelijke ontwikkelingen

- De huidige grondexploitaties zijn grotendeels al in uitvoering en zullen binnen een paar jaar (<2027) worden afgerond. Nieuwe plannen voor grond, zoals Schouwbroek, De Hoven Noord en De Kleine Linie, worden momenteel voorbereid. De risico's die hiermee gepaard gaan, worden gedekt door middel van de reserve voor exploitatieresultaten van grondzaken.
- De onzekerheid over woningprijzen en bouwkosten brengt financiële risico's met zich mee voor het bouwen van huizen en de gemeentelijke plannen voor grond.

Wettelijke ontwikkelingen

- Naast wat al is vastgelegd voor vastgoed (product 310), breiden we de Leidraad Uitgifte van onroerende zaken uit naar pacht- en huurgronden. Later integreren we dit in de Nota Grondbeleid.

Financiële gevolgen subprogramma 'Gevarieerd en betaalbaar wonen'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2025
821	Strategische ruimtelijke ontwikkelingen knelpunten	Budgetaanpassing met dekking reserve	€ 30.000 (I)
821	Verlengen inzet verhuiscoach	Budgetaanpassing met dekking reserve	€ 15.000 (I)
821	Urgentie verordening ten behoeve van aandachtsgroepen	Wettelijk	€ 20.000 (I)

2.2 Vergroening, Klimaatadaptatie en Natuur

560 - Openbaar Groen en (openlucht) recreatie

Inhoudelijke ontwikkelingen

- We willen de bedrijventerreinen De Mars en Revelhorst vergroenen en koeler maken, zodat mensen daar comfortabel en verantwoord kunnen werken en recreëren, ongeacht het weer. Door te vergroenen willen we niet alleen hittestress verminderen, maar ook wateroverlast en droogte tegengaan, en de biodiversiteit op de terreinen vergroten.
- In 2025 zetten we ons klimaatadaptatiebeleid voort. We zorgen ervoor dat de doelen en ambities uit dit beleid worden opgenomen in omgevingsplannen en prestatieafspraken. We benutten alle mogelijkheden om klimaatverandering aan te pakken en besteden speciale aandacht aan klimaatrechtvaardigheid. Bij hittegolven treedt ons lokale hitteplan in werking.
- We gaan het biodiversiteitsplan uitvoeren door de natuur in onze gemeente te versterken. Bij nieuwbouw leggen we randvoorwaarden op met behulp van een lijst met maatregelen. In 2025 starten we verschillende projecten voor natuurvriendelijk bouwen en bewustwording van de natuur. We moedigen boeren aan om hun land te bezaaien met mengsels van kruiden om de natuurlijke verbindingen tussen groene gebieden te bevorderen.

Wettelijke ontwikkelingen

- Uit ons onderzoek naar risico's en evaluatie blijkt dat we de praktische uitvoering van arbeidsomstandigheden bij team Beheer en Onderhoud moeten verbeteren. Zowel het oplossen als het voorkomen van veiligheids- en gezondheidsproblemen is een wettelijke verplichting.

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassingen)

- Door de uitbreiding van het gebied, vooral in Leesten Oost, Helbergen fase II, IJsseldijk rond het IJsselpaviljoen en Noorderhaven, stijgen de onderhoudskosten. Dit betreft niet alleen de wegen en het groen, maar ook de verlichting, speelplaatsen en straatmeubilair. Bovendien hebben we extra budget nodig voor het onderhoud van civieltechnische structuren zoals keermuren, bruggen, steigers, trappen en uitkijktorens.
- Bij de herinrichting van de Leeuweriklaan en Paulus Potterstraat, waar we rekening houden met klimaatverandering, neemt het groenpercentage toe en daarmee ook de onderhoudskosten.
- Vanwege langdurige droogte in het voorjaar en de zomer hebben we extra water nodig voor jonge bomen die jaarlijks worden geplant vanwege ons ambitieuze bomenbeleid. Daarnaast

moeten we ondergrondse maatregelen zoals beluchten en bemesten nemen om onze bestaande bomen gezond te houden.

- De kosten voor het onderhoud van bomen zijn niet voldoende vanwege de toename van ons bomenbestand en de stijging van de loonkosten bij groenaannemers. Bovendien zijn de loonkosten van aannemers sterk gestegen, waardoor de aanbesteding van meerjarige groenonderhoudscontracten duurder uitvalt.

722 - Riolering

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Samen met de Waterschappen ontwikkelen we een plan voor het stedelijk gebied. Hiermee willen we het watersysteem aanpassen aan het veranderende klimaat, zodat de kwaliteit en hoeveelheid water in onze stad behouden blijft.

724 - Gedenkparken

Inhoudelijke ontwikkelingen

- We gaan verder met de Beheersverordening voor gedenkparken (2017) door onder andere de entree van het gedenkpark De Ooster te verbeteren met vaste planten en bloeiende struiken.

Financiële gevolgen subprogramma 'Vergroening, klimaatadaptatie en natuur'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2025
560	Aanvullend budget watergift en groeiplaatsverbetering	Budgetaanpassing/indexatie	€ 50.000
560/ 210	Areaal uitbreiding groen, bomen en civieltechnische kunstwerken	Budgetaanpassing/indexatie	€ 250.000
210	Arbo medewerker B&O	Wettelijk	€ 64.200
210	Areaaluitbreiding groen IJsselpaviljoen	Budgetaanpassing/indexatie	€ 10.000

2.3. Rechtvaardige Energietransitie

725 – Duurzaamheid en Programma Energietransitie

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Voor woningeigenaren die de kosten van isolatiemaatregelen niet zelf kunnen betalen, voeren we de regeling energiearmoede uit, met subsidie van het Rijk. Deze regeling stopt eind 2025. Voor woningeigenaren die hun woning met een lage WOZ-waarde en slecht energielabel willen isoleren, bereiden we een subsidieregeling voor, met subsidie van het Rijk. Deze regeling stopt eind 2026. Daarnaast hebben we de Toekomstig Wonen Lening voor woningeigenaren die hun woning willen verduurzamen.
- We zijn net als alle gemeenten bezig met de overstap naar duurzame warmte (de Transitievisie Warmte (TVW) vastgesteld in 2021). Dit doen we samen met woningcorporaties, ZutphenEnergie, Liander en het waterschap. We zijn gestart in de eerste wijken: Componistenbuurt, Noordveen, Zeeheldenbuurt en Leesten en Overkamp. In de eerste drie buurten/wijken is een gezamenlijk warmtenet het uitgangspunt.
- Het haalbaarheidsonderzoek naar het warmtenet Componistenbuurt wordt medio 2024 afgerond. We verwerken de onderzoeken en de opbrengst van overleg met bewoners en de ketenpartners (de mede-initiatiefnemers) in een raadsvoorstel. Dit voorstel wordt na de zomer aan de gemeenteraad voorgelegd. Om een sluitende businesscase voor het warmtenet te kunnen maken, zijn bijdragen nodig van ketenpartners zoals Firan,

IJsselwarmte bv en woonbedrijf Ieder1. Na de zomer gaan zowel de gemeenteraad als de partners besluiten over hun bijdragen in de onrendabele top van het project warmtenet.

- Daarnaast bereiden we, samen met het Gelders Warmte Infra Bedrijf, afspraken voor over de oprichting van een Warmtenetwerkbedrijf Zutphen. Het warmtenetwerkbedrijf verzorgt het transport van de warmte naar de woningen. We willen via aandeelhouderschap de continuïteit van levering en passende tarifiering voor energie en warmte waarborgen. Het voornemen tot oprichting van het Warmtenetwerkbedrijf Zutphen wordt ook aan de gemeenteraad voorgelegd.
- Als de besluitvorming over het warmtenet positief is, vragen we aan de bewoners of zij willen dat het warmtenet er komt. Als de bewoners ook positief zijn kan de bouw van het warmtenet beginnen in combinatie met de herinrichting van de openbare ruimte. In 2025 komt er een nieuwe planning voor RES 2.0. Dit gaat over afspraken voor groene energie op land. Als het nodig is, maken we extra afspraken om onze doelen te halen.

Wettelijke ontwikkelingen

- De Wet Collectieve Warmtevoorziening wordt besproken in de Eerste Kamer. Hij moet ingaan op 1 januari 2025. Deze wet regelt wat publieke overheden kunnen doen.

Financiële 'Gevolgen subprogramma 'rechtvaardige energietransitie'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2025
725	Onrendabele top warmtenet en aandeel Warmtenetwerkbedrijf Zutphen	Nieuw beleid met dekking reserve	€ 2.500.000

2.4. Cultuur en erfgoed

Product 543 - Regionaal Archief en Erfgoedcentrum

Inhoudelijke ontwikkelingen

- De depots voor gemeentelijk erfgoed (Archief, Archeologie en Musea) zitten vol. En het stedelijke museum wil meer ruimte voor de collectie. Maar ook archeologische stukken en bouwfragmenten en het archief hebben ruimte nodig. De huidige depots hebben klimaatproblemen, zoals vochtproblemen onder de synagoge. We vragen extern advies voor de beste oplossing.

Product 545 - Archeologie

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Sinds 2019 heeft de gemeente Zutphen een mobiele archeohotspot, een educatieve unit die op verschillende plaatsen en evenementen kan worden gebruikt. In 2023 en 2024 hebben we onderzocht hoeveel vraag er in Zutphen en de regio (musea in Gelderland, onderwijsinstellingen, Omgevingsdienst en Saxion Hogeschool, grote projecten in de gemeente) is naar deze hotspot. De vraag bleek groter dan wat we konden bieden, dus zetten we deze activiteiten kostenneutraal voort.

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassingen)

- In 2024 wordt het nieuwe database-systeem voor archeologie voor ons opgezet en worden er tests uitgevoerd. In 2025 willen we beginnen met het overzetten van oude gegevens naar dit nieuwe systeem. Hiervoor zal een extra module worden gemaakt, zodat we de migratie zoveel mogelijk intern kunnen uitvoeren.

550 - Kunst en cultuur

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Vanaf 2025 hebben we nieuwe meerjarige afspraken met de basisinstellingen.
- In 2022 heeft de staatssecretaris aangekondigd dat gemeenten vanaf 2025 verplicht zijn om volwaardige bibliotheekvestigingen te hebben en toegang daartoe te garanderen. In onze gemeente hebben we twee vestigingen en een actieve bibliotheekorganisatie die ook in verschillende wijken actief is. Het Rijk werkt in 2024 aan de uitwerking van deze verplichting.

Financiële ontwikkelingen

- Culturele basisorganisaties zien loonkosten stijgen door CAO-wijzigingen. In 2024 besloot de gemeenteraad deze kosten te compenseren. De kosten blijven stijgen in 2025, dus blijvende compensatie is nodig.

Financiële gevolgen subprogramma 'Cultuur en erfgoed'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2025
543	Uitwerking scenario's huisvesting erfgoeddepot	Budgetaanpassing/indexatie	€ 65.000 (I)
545	Archeologie educatie en participatie (archeo-hotspot)	Budgetaanpassing met dekking reserve	€ 29.000
545	Migratie digitale data archeologie	Budgetaanpassing met dekking reserve	€ 12.000
550	CAO-compensatie culturele basisorganisaties	Budgetaanpassing/indexatie	€ 167.000

2.5. Schoon en veilig verkeer

210 - Wegen en 211 - Verkeer

Inhoudelijke ontwikkelingen

- De Berkelsingel en Rijkenhage zijn niet goed aangepast aan het huidige gebruik en hebben veel onderhoud nodig. Daarom gaan we deze belangrijke toegangsweg naar de binnenstad opnieuw inrichten.
- We passen de kruising Gerard Doustraat – Jan Vermeerstraat aan en maken deze veiliger.
- We voeren het (nieuwe) verkeerscirculatieplan (VCP) en de (nieuwe) parkeervisie uit.

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassingen)

- De Leeuweriklaan en Paulus Potterstraat richten we klimaatbestendig in. In beide straten neemt het percentage groen toe en daarmee de beheerkosten.
- De inkomsten die we ontvangen voor het parkeren nemen toe door de tariefsverhoging en de areaaluitbreiding.
- De kosten voor de tunnelverlichting zijn onderdeel van de areaaluitbreiding.

Product - 222 Havens en kaden

Inhoudelijke ontwikkelingen

- In 2025 zullen baggerwerkzaamheden worden uitgevoerd in de Industriehaven. De kosten voor deze voorbereidende werkzaamheden worden gedekt door de beschikbare middelen.

Financiële gevolgen subprogramma 'Verkeer en vervoer'

	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2025
211	Herinrichting Berkelsingel (aanvullend krediet ivm indexering)	Nieuw beleid met dekking reserve	€ 15.000
211	Beheerkosten Paulus Potterstr en Leeuweriklaan	Budgetaanpassing/indexatie	€ 15.000
211	Baten parkeren	Budgetaanpassing/indexatie	- € -200.000

2.6. Minder huishoudelijk afval

721 - Grondstoffen

Inhoudelijke ontwikkelingen

- In 2025 ronden we de pilot omgekeerd inzamelen van restafval af. We verzamelen alle cijfers, ervaringen en adviezen van inwoners. Dit is input voor de evaluatie. Op basis hiervan stellen we een advies aan de raad op.

Programma 3 Werken en leren

Ambitie

Ondernemers staan voor grote uitdagingen en kijken naar een onzekere toekomst. Grondstoftekorten, personeelstekorten, problemen in de wereldwijde distributieketens, sterk gestegen kosten als gevolg van , inflatie, stikstofproblematiek, energietransitie en in een aantal sectoren een sterk gestegen schuldenlast maken duidelijk dat er op veel plekken knelpunten zullen ontstaan. Daar komt de druk op ruimte bij, waarbij o.a. vanuit wonen, klimaatadaptatie en energietransitie claims op bedrijventerreinen worden gelegd.

Dit vraagt om twee sporen: een gezamenlijke stabiele koers inzetten om samen complexe grote opgaven op te pakken die een lange adem vragen en aan de andere kant flexibel de problemen van nu oppakken. Dit organiseren we in de periode 2022-2026. In 2025 wordt de sociaal-economische visie vastgesteld door de raad die de koersvastheid moet borgen. Een visie die we samen ontwikkelen met bedrijven en organisaties. Een visie waarin we duidelijk maken hoe we in de gemeente Zutphen een aantrekkelijk en onderscheidend werk- en leerklimaat kunnen maken dat goed aansluit op de wensen en behoeften van inwoners, bedrijven en scholen, nu en in de toekomst.

De actuele problemen pakken we o.a. op door samen met de Regio Stedendriehoek, bedrijven, maatschappelijke organisaties en onderwijsinstellingen de regiodeal uit te voeren.

Een belangrijke opgave voor ondernemers is het aanpakken van personeelstekort. Het belang om daarin samen te werken neemt alleen maar toe. Ondernemers hebben praktisch en theoretisch opgeleide medewerkers nodig en innovatieve ideeën. Scholen hebben behoefte aan goede input van bedrijven voor de ontwikkeling en actualisatie van lesprogramma's maar ook plekken waar leerlingen praktijkervaring kunnen opdoen. Inwoners zoeken een passende baan of dagbesteding waarin ze hun talenten kunnen benutten en ontwikkelen.

Daar hebben we ervaring mee in de gemeente Zutphen, onder andere via de regiodeal in het Waterkwartier die in 2023 is afgerond, in het Zutphens Ontwikkel Netwerk, via GelreWerkt! en de doorontwikkeling van de Technieklab.

In de gemeente Zutphen zetten we als gemeentelijke organisatie de komende jaren in op intensievere en effectievere samenwerking tussen inwoners, bedrijven, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Ook besteden we veel aandacht aan het organiseren van passende randvoorwaarden om werken en leren toegankelijk te krijgen voor alle inwoners.

Het stimuleren van inclusiviteit in het onderwijs en de ontwikkeling van integrale kindcentra spelen daarin een belangrijke rol. Dit zijn instrumenten om de algemene ontwikkeling en kansengelijkheid van kinderen te bevorderen.

	Subprogramma's	Producten
3.1.	Onderwijs en Arbeidsmarkt	421 – Onderwijshuisvesting
		422 – Kinderopvang en Lokaal Onderwijs-beleid

		640 – GelreWerkt!
		600 – Participatie
3.2.	Aantrekkelijk ondernemen	311 – Straatmarkten
		320 – Economie
3.3.	Binnenstad en Toerisme	562 – Toerisme en Recreatie Programma Binnenstad

3.1. Onderwijs en arbeidsmarkt

422 - Kinderopvang en lokaal onderwijsbeleid

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Wij versterken de pedagogische samenleving van de gemeente Zutphen, waarbij het brede netwerk rondom de kinderen, bestaande uit formele en informele (mede)opvoeders, betrokken is en samen zorgen we voor een duurzaam en stevig fundament en een optimale ontwikkeling. We willen dat alle kinderen worden gezien, meedoen en gelijke kansen krijgen. Wij stimuleren ontmoetingen, eigen regie, en samen opvoeden in een pedagogisch rijke leefomgeving die toegankelijk en laagdrempelig is. Daarvoor maken we in 2025, samen met onze partners en vanuit een gezamenlijke visie een plan van aanpak.
- We werken aan een betere ondersteuning voor jonge kinderen, van kinderopvang tot basisonderwijs. Dit betreft voor- en vroegschoolse educatie, peuteropvang, opvang voor kinderen met speciale behoeften en integrale kindcentra als één geheel. We zullen overleggen met onze partners over onderwijsachterstanden (de Lokaal Educatieve Agenda). Samen met de GGD NOG zorgen we voor goede inspecties en toezicht op de kinderopvang.

421 - Onderwijshuisvesting

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Het Integraal Onderwijshuisvestingsplan (IHP) is in 2024 is door de raad vastgesteld. Dit plan kijkt naar de toekomst en hoe we scholen beter kunnen maken. We willen sterke scholen in elke buurt, liefst als Integraal Kindcentrum (IKC).
- We beginnen met uitvoeren in 2025. Eerst bouwen we nieuwe schoolgebouwen voor SO Mozaïek en SBO Anne Flokstraschool. Daarna bereiden we nog meer nieuwe huisvesting voor, zoals een dependance voor de Zonnewende, de nieuwbouw van de Waaier en de Parel op één locatie in het Waterkwartier en het samengaan van de Flief en de Prins Clausschool in de Zuidwijken. We zetten in op verduurzaming van scholen en op 'Frisse scholen', met een laag energieverbruik en een gezond binnenmilieu.

Financiële ontwikkelingen

- De reserve onderwijshuisvesting bevat voldoende middelen voor de komende jaren, we moeten er wel voor zorgen dat we genoeg geld reserveren voor investeringen later in de tijd.

600 - Participatie

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Het aantal inwoners dat een uitkering van de gemeente ontvangt, neemt toe. Veel mensen vinden snel werk, maar voor anderen is dat lastiger. We zien ook meer thuiswonende jongeren uit het Voortgezet Speciaal Onderwijs en het Praktijkonderwijs die geen uitkering aanvragen maar wel hulp willen bij het vinden en behouden van werk. Vanwege deze ontwikkelingen gaan we onze aanpak bekijken en aanpassen waar nodig. We willen meer

maatwerk bieden en samenwerken met partners zoals GGnet en deelnemers aan het Zutphens Ontwikkelnetwerk (ZON).

- Door de groeiende vraag naar begeleiding, moeten we meer tijd per inwoner besteden aan ondersteuning. Hierdoor stijgt ook het aantal loonkostensubsidies en de inzet van jobcoaching.
- We willen begrijpen wat inwoners echt nodig hebben. Daarom voeren we gesprekken om dit in kaart te brengen. Ook in 2025 blijven we werken aan beleid en activiteiten die gericht zijn op participatie en ondersteuning van inwoners.

Wettelijke ontwikkelingen

- De startdatum voor de nieuwe wet "Participatiewet in balans" is uitgesteld tot naar verwachting 1 januari 2025. Waar mogelijk handelen we al volgens dit voorstel, zoals bij 'Inwoner in beeld'. Deze wet vereist ook een lokale visie en aanpassing van de verordening.

640 - GelreWerkt/Wsw/sociaal ontwikkelbedrijf

Inhoudelijke ontwikkelingen

- De businesscase Beschut Werken helpt bij het maken van beslissingen over de ondersteuning van inwoners die afhankelijk zijn van beschut werk onder de Wet sociale werkvoorziening en de Participatiewet, en over de toekomst van De Opmars.
- We gaan samen met onze partners in het convenant onderzoeken of en hoe we het Zutphens Ontwikkelnetwerk (ZON) verder kunnen ontwikkelen. We willen de samenwerking binnen het netwerk versterken, zowel op organisatieniveau (om innovatie te bevorderen) als op het niveau van de inwoner (via casusoverleg).

Wettelijke ontwikkelingen

- Er wordt landelijk nagedacht over hoe Sociale Ontwikkelbedrijven ondersteund kunnen worden. De uitkomst van dit proces kan leiden tot veranderingen in wet- en regelgeving en financiering voor beschut werken.

Financiële ontwikkelingen

- Op de WSW behalen we al enige jaren een voordeel. Daarom verlagen we het budget met €500.000 (structureel).
- We ontvangen een inleenvergoeding voor drie WSW medewerkers bij GelreWerkt!.

Financiële gevolgen 3.1 Onderwijs en arbeidsmarkt

Product	Omschrijving	Categorie	2025
421	Onderwijshuisvesting (kosten vanaf 2028)	Noodzakelijk	Zie hoofdstuk 5, vanaf 2028
640	Voordeel WSW	Budgetaanpassing	-€ 500.000
640	Inleenvergoeding WSW GelreWerkt!	Budgetaanpassing met dekking reserve	€ 30.000

3.2. Aantrekkelijk ondernemen

320 - Economie

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Begin 2025 worden de sociaal-economische visie en de Gebiedsvisie De Mars vastgesteld. Samen met verschillende partners zullen we stappen ondernemen om de gekozen richting te realiseren. Deze koers zal ook worden toegepast in de afspraken met partners zoals Stichting

Parkmanagement Zutphen, Stichting Zutphen Promotie en Stichting Binnenstadmanagement Zutphen.

- We hebben meerjarige afspraken met de regio over het gebruik en de uitbreiding van werklocaties in Zutphen, zoals vastgelegd in het Regionaal Plan Werklocaties dat eind 2024 wordt vastgesteld. We vertalen deze afspraken naar concrete stappen voor uitvoering. We zullen ook de meerjarige afspraken uit de human capital agenda van Regio Stedendriehoek uitvoeren. Indien mogelijk zullen we aansluiten bij de ondersteuning voor het MKB die in 2024 vanuit de regio wordt ontwikkeld.
- In 2024 werken we aan een nieuwe regiodeal waarin onderwijs, overheid en bedrijven samen regionale uitdagingen aanpakken. Zutphen gaat in 2025 samen met partners hiermee aan de slag.
- De Provincie Gelderland steunt met subsidies en maatregelen de verduurzaming van werklocaties en het betrekken van bedrijven bij klimaat-, energie- en circulariteitsdoelen. Ook werken we nauw samen met de provincie en bedrijven in Zutphen. De Smart Energy Hub op De Mars is hierbij belangrijk.

3.3. Binnenstad en toerisme

Programma Binnenstad

Inhoudelijke ontwikkelingen

- In de afgelopen jaren werkten we samen aan de binnenstad, met zichtbaar resultaat. De binnenstad ligt er verzorgd bij en er is weinig leegstand. Samen met inwoners, ondernemers, eigenaren en organisaties werken we ook in de komende jaren verder aan onze mooie binnenstad. In de gemeentelijke organisatie hebben we daarvoor een programma ingericht dat we in 2025 uitvoeren.
- Een centrumgebied gaat naast winkelen en horeca, steeds meer over ontmoeten, wonen en verblijven. Dit betekent een grotere mix van functies (sociaal maatschappelijk, cultuur, diensten, werken, onderwijs en wonen) en meer aandacht voor de verblijfskwaliteit. Aandachtspunten zijn de kwaliteit van het horeca en winkelaanbod als geheel en de versterking van de identiteit van deelgebieden.
- Om de binnenstad duurzaam aantrekkelijk en bereikbaar te houden, willen we het aantal auto's beperken. We willen geen geparkeerde auto's meer in ons historische centrum. Tegelijkertijd blijft het centrum goed bereikbaar voor fietsers en voetgangers. Automobilisten kunnen gemakkelijk een parkeerplaats vinden aan de rand van de binnenstad. We zoeken ook naar oplossingen op maat voor bevoorrading, zwaar transport en mindervaliden, en werken dit verder uit in het Verkeerscirculatieplan en de parkeernota.
- We blijven samenwerken met Stichting Binnenstadmanagement Zutphen en Stichting Zutphen Promotie. We werken ieder vanuit onze eigen rol aan de aandachtspunten (zie ook hieronder bij product 562).
- We continueren onze inzet voor het project Wonen boven winkels.

562 – Toerisme en Recreatie

Inhoudelijke ontwikkelingen

- De Stichting Zutphen Promotie (SZP) heeft ambitieuze plannen die niet alleen gericht zijn op directe economische voordelen, maar ook op het verbeteren van de aantrekkelijkheid van de binnenstad en het ondersteunen van de belangen van ondernemers op de lange termijn.
- In 2025 zullen we de extra activiteiten van SZP incidenteel subsidiëren via de Stichting Ondernemersfonds Binnenstad Zutphen (SOBZ). Hierdoor krijgt SOBZ de tijd om samen met ons te onderzoeken hoe ze vanaf 2025 structureel gefinancierd kunnen worden.

- We willen de evenementen en activiteiten de komende jaren versterken en uitbreiden. Daarom wordt er in 2025 nieuw Evenementenbeleid ontwikkeld.

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassingen)

- Via de SOBZ geven we -onder voorwaarden- een financiële impuls aan de ambities van SZP.

Financiële gevolgen subprogramma 'Binnenstad en toerisme'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie begroting 2025
562	Subsidie SOBZ	Gewenst nieuw beleid met dekking reserve	€150.000 (I)

Programma 4 Zorgen en samenleven

Een sterke inclusieve samenleving

We gaan uit van de kracht van onze inwoners en blijven inzetten op een sterke inclusieve samenleving. De gemeente Zutphen is voor iedereen een veilige en gezonde plek om te wonen, te werken, te sporten en naar school te gaan. Niemand wordt gediscrimineerd op grond van afkomst, huidskleur, seksualiteit, gender, leeftijd, geloof of het hebben van een beperking.

Wij koesteren de dynamiek in de wijken, in de eigen netwerken van inwoners en andere partijen en in de gemeente als geheel. We versterken de sociale cohesie. Daarbij streven we naar kansengelijkheid en sociale samenhang in de wijken, waar mensen elkaar kennen, helpen en opzoeken. Preventie, het voorkomen dat problemen ontstaan of verergeren, is het sleutelwoord. Daar waar het inwoners in hun netwerk, in de buurt of daarbuiten zelf niet lukt, ondersteunen wij. Onze grondhouding is werken vanuit de inwoner, integraal en gebiedsgericht. Elke wijk heeft z'n eigen dna en die verschillen omarmen en versterken we. Dat vraagt verschillende investeringen en manieren van faciliteren vanuit de gemeente.

De gemeente Zutphen is een fijne gemeente voor kinderen en jongeren om op te groeien, met ruimte om te spelen en elkaar te ontmoeten, ouders die elkaar helpen, goed onderwijs, een breed aanbod aan sport en cultuur. We zetten preventieve activiteiten en lichte jeugdhulp in voor kinderen met risicofactoren. Gespecialiseerde jeugdhulp zetten we in als het écht nodig is. We hebben aandacht voor een duurzaam en betaalbaar zorglandschap.

Hulp aan inwoners willen we zoveel mogelijk lokaal en dichtbij huis kunnen aanbieden. Een sterke sociale basis is daarvoor cruciaal. We gaan eenzaamheid tegen, bij ouderen, maar ook bij jongeren en/of mantelzorgers. De toenemende vergrijzing heeft onze aandacht. We spelen daarop in door 'zo lang mogelijk thuis wonen' mogelijk te maken met een aanbod aan dagbesteding, laagdrempelige ontmoetingsplekken, en goede huishoudelijke zorg.

We werken preventief aan het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Daar draagt ook ons sportbeleid aan bij.

Bestaanszekerheid vergroten

Het aantal huishoudens dat niet meer structureel kan rondkomen neemt toe in de gemeente Zutphen. Er is meer armoede en de bestaanszekerheid van onze inwoners staat steeds meer onder druk. Als gemeente hebben we, in samenwerking met inwoners en maatschappelijke organisaties, een wettelijke en collectieve verantwoordelijkheid voor inwoners die ondersteuning nodig hebben om op de arbeidsmarkt en in de maatschappij te kunnen participeren.

De inwoner vormt het vertrekpunt bij beleid en uitvoering in het sociaal domein, samen met de begrippen vertrouwen, gelijkwaardigheid en bestaanszekerheid. Vertrouwen van de overheid in de inwoners én inwoners die vertrouwen hebben in de overheid. De oplossingen en ideeën van de inwoner zijn voor ons leidend, niet de afzonderlijke wet- en regelgeving en systemen. Dit vraagt van ons als gemeente dat we dingen anders durven doen en (meer) integraal werken.

Verbinden veiligheid, leefbaarheid en zorg

De gemeente Zutphen streeft ernaar om voor al haar inwoners en bezoekers een veilige gemeente te zijn. We verkennen continu waar we de veiligheid en leefbaarheid kunnen verbeteren. Dit doen we samen met onze inwoners. We werken daarbij nauw samen met politie en justitie, omliggende gemeenten, organisaties, (horeca-)ondernemers en particulieren.

	Subprogramma's	Producten
4.1.	Jeugd en Jongeren	630 - Jeugdzorg in natura
		632 - Jeugd algemeen
		633 - Jeugd PGB
		634 - Jeugd preventie
4.2.	Hulp en Welzijn	621 - Wmo begeleiding
		622 - Wmo huishoudelijke zorg
		623 - Wmo individuele middelen
		624 - Sociale basis en volksgezondheid
		625 - Wmo vervoer
4.3.	Vergroten financiële zelfredzaamheid	605 - Minimabeleid
		608 - Schuldhulpverlening
		610 - Inkomensvoorziening
		670 - Inburgering
4.4.	Sport, bewegen en verenigingen	530 - Sport
4.5.	Veiligheid	120 - Brandweer
		140 - Openbare orde en veiligheid

4.1. Jeugd en jongeren

630 - Jeugdzorg in natura, 632 - Algemeen en 633 - PGB

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Met team Lichte jeugdhulp realiseren we laagdrempelige hulp, zonder indicatie, dichtbij huis. In dit team werken we samen met 14 zorgaanbieders. Inwoners weten het team Lichte jeugdhulp inmiddels goed te vinden. We kijken of de inzet van (en subsidie aan) de 14 zorgaanbieders past bij de vraag van inwoners en stellen deze zo nodig bij. We hebben een monitor ingericht om de resultaten te volgen.
- We verbeteren de deskundigheid van de jeugdtoegang op het gebied van veiligheid, zoals vrijwillige jeugdbescherming, huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit doen we volgens de landelijke normen voor werken aan veiligheid voor lokale teams, zoals beschreven in de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. We stellen hiervoor een projectplan op en voeren het stapsgewijs uit.
- Samen met de zorgregio Midden IJssel Oost Veluwe werken we aan een nieuwe regionale overeenkomst voor de inkoop van jeugdhulpvoorzieningen (januari 2026). Deze inkoop zorgt voor een breed aanbod van (specialistische) jeugdhulp op regionaal niveau, naast de beschikbare lokale hulp. We gaan ook samenwerken met zeven Gelderse regio's om ervaring op te doen met de inkoop van essentiële functies voor hoog-specialistische zorg voor zeer kwetsbare kinderen.

Wettelijke ontwikkelingen

- We vertalen de punten uit de landelijke Hervormingsagenda Jeugd naar specifieke doelen en acties, lokaal en regionaal. Deze punten gaan onder andere over het versterken van lokale teams en het verbinden van jeugdhulp met andere thema's zoals armoede. Ook moeten we een Gemeenschappelijke Regeling vormen binnen onze Zorgregio Midden IJssel Oost Veluwe, waarover de gemeenten in 2025 een besluit moeten nemen.

Financiële ontwikkelingen

- De begroting 2025 is onder andere berekend op basis van de werkelijke uitgaven in 2023, (boven) regionale tariefsverhogingen voor diverse verblijfsvormen, plus de gemiddelde indexering van tarieven die hoger is dan de gemeentelijke indexering.
- We stellen de raad voor om de eerder ingeboekte taakstelling vanuit de Hervormingsagenda Jeugd voor 2025 met een omvang van 1,2 mln. euro als concern te dragen.
- De NEA indexering voor het Jeugdwet- en leerlingenvervoer (product 632) ligt hoger dan de gemeentelijke indexering.

634 - Preventie

Inhoudelijke ontwikkelingen

- We werken samen met onze partners aan het herijken van het Beleidsplan Jeugd (2021-2024) en de ontwikkelagenda, en we actualiseren het preventieplan (2019-2023). Hoewel de doelstellingen van het huidige beleidsplan nog relevant zijn, zijn aanpassingen nodig vanwege wettelijke en actuele ontwikkelingen.
- De jongerenraad adviseert ons, gevraagd en ongevraagd.
- We herzien het contourenplan voor het jongerenwerk, activiteiten en ontmoetingsplekken. Het jongerenwerk heeft in de afgelopen jaren, samen met jongerenstraatcoaches, gezorgd voor minder overlast op straat. We willen dit succes voortzetten, uitbreiden en afstemmen met het jongerenwerk op scholen. We streven naar een breed aanbod van activiteiten en ontmoetingsplekken dat aansluit bij de behoeften van jongeren.
- We geven een extra impuls aan het Actieprogramma Kansrijke Start, gericht op de eerste 1000 dagen van een kind. Ons doel is om (aanstaande) ouders te ondersteunen zodat hun kinderen gezond, veilig en kansrijk kunnen beginnen aan het leven. In Zutphen werken we samen met een coalitie van 27 partijen om dit te realiseren, en we maken gebruik van GALA-middelen om interventies te financieren en de samenwerking te verbeteren.

Financiële gevolgen 4.1 Jeugd en jongeren

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie Begroting 2025
630	Zorg in natura	Budgetaanpassing/indexatie	€3.199.598
632	Leerlingenvervoer	Budgetaanpassing/indexatie	€11.000
632	Jeugdwetvervoer	Budgetaanpassing/indexatie	€48.000
630	Budgetaanpassing jeugd	Budgetaanpassing/indexatie	€ 1.200.000

4.2. Hulp en Welzijn

621 - Wmo Begeleiding 622 Wmo Huishoudelijke Zorg 623 Wmo individuele hulpmiddelen

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Het aandeel inwoners dat 65 jaar of ouder is stijgt met 12% tot 2030. Deze vergrijzing betekent dat er een steeds groter beroep wordt gedaan op maatschappelijke ondersteuning. Maar we moeten ook rekening houden met onder andere passende en voldoende woningen, in combinatie met zorg dichtbij, een toegankelijke woonomgeving en bereikbaarheid van voorzieningen. We pakken dit integraal aan (zie ook bijlage 5):
 - We bieden ondersteuning om zo lang mogelijk thuis te kunnen blijven wonen, bijvoorbeeld laagdrempelige ontmoetingsplekken, dagbesteding en goede huishoudelijke hulp, We hebben oog voor eenzaamheid, dementie en mantelzorgondersteuning..

- We zoeken naar mogelijkheden voor efficiënt gebruik van hulpmiddelen en maatregelen op het gebied van vervoer.
- We maken regionaal en lokaal afspraken over wonen en zorg (zie ook 2.1). In het kader van de Omgevingsvisie zijn we onder andere in gesprek over een toegankelijke woonomgeving.
- De samenwerking in het kader van het Integraal Zorg akkoord en de projecten in het kader van het Gezond Leven Akkoord dragen hieraan substantieel bij.
- We gaan de werkagenda van het Integraal Zorgakkoord (IZA) Regioplan uitvoeren. Dit plan bevat concrete plannen om de zorg in de regio te verbeteren en de toekomstige zorgvraag als gevolg van vergrijzing en extramuralisering te beperken.
- We voeren het lokale actieplan uit van de geactualiseerde regiovisie 2024-2026 voor beschermd wonen. Hierbij verschuiven we verder van beschermd wonen naar beschermd thuis en van opvang naar wonen eerst.
- We stellen een nieuw beleidsplan Welzijn op.
- We zijn bezig met twee actuele inkooptrajecten:
 - Voor Jeugd- en Wmo-voorzieningen in de Zorgregio Midden IJssel Oost Veluwe (vanaf 1 januari 2026) streven we naar voldoende flexibiliteit voor strategisch partnerschap en lokale voorzieningen (gekanteld maatwerk).
 - Voor huishoudelijke zorg (loopt tot 1 september 2025) evalueren we de huidige overeenkomst en besluiten we over een eventuele verlenging met 2 jaar.

Wettelijke ontwikkelingen

- Het Wetsvoorstel Woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen is uitgesteld tot 1 januari 2026. We verwachten ook dat tegen die tijd de inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor de Wmo wordt ingevoerd.

Financiële ontwikkelingen

- De begroting voor begeleiding, respijtzorg en persoonlijke ontwikkeling, huishoudelijke zorg en individuele hulpmiddelen in de Wmo voor 2025 is opgesteld op basis van de jaarrekening van 2023. We hebben rekening gehouden met de tarievenindexatie vanaf 2024, de verwachte indexering voor 2025 op basis van CAO-ontwikkelingen, en de verwachte groei van cliënten (vergrijzing) in de komende twee jaar. Dit resulteert in iets lagere kosten voor begeleiding, respijtzorg en persoonlijke ontwikkeling, en hogere kosten voor huishoudelijke zorg en individuele hulpmiddelen in vergelijking met de begroting voor 2024.
- De verwachting vanuit de regio beschermd wonen en maatschappelijke opvang is dat het boekjaar 2023 met een positief regionaal saldo afgesloten zal worden. Het surplus van het regionale weerstandsvermogen wordt overgedragen aan de gemeenten, waaronder Zutphen. Deze middelen zijn geoormerkt voor de lokale transformatieopgave en worden als zodanig opgenomen in de reserve.

624 Sociale basis en volksgezondheid en 625 - Wmo vervoer

Inhoudelijke ontwikkelingen

- We willen de sociale basis van onze inwoners versterken zodat we minder geïndiceerde maatwerk producten hoeven aan te bieden. Preventie, meedoen en ontmoeten zijn belangrijke elementen. De ontwikkelingen en financiële middelen van het IZA en GALA gaan ons hierbij helpen. Daarmee dragen we ook bij aan de uitvoering van de motie 'Inspelen op de vergrijzing'.
- Het Integraal Zorgakkoord (IZA) is belangrijk vanwege de groeiende vraag naar zorg door vergrijzing en de druk op de arbeidsmarkt in de zorgsector. Het vraagt gemeenten om preventie te versterken en te verbreden, ook in het ruimtelijke domein, en om de

samenwerking tussen het sociaal domein en de zorgketen te versterken, vooral in de wijk en op het gebied van mentale gezondheid.

- Samen met onze partners voeren we het plan van aanpak GALA uit. Dit houdt onder andere in het versterken van gezondheidspreventie met de JOGG-aanpak (Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst) en aanpakken voor 'Kinderen met overgewicht' en 'Valpreventie'. We werken ook samen met het fysieke domein om een gezonde en inclusieve leefomgeving te creëren. Verder richten we een 'mantelzorgsteunpunt' in waar alle hulp en kennis over mantelzorg samenkomen, zodat inwoners hier terecht kunnen voor verschillende vormen van ondersteuning en advies.
- We gaan nieuwe meerjarige subsidieafspraken maken met Perspectief Zutphen vanaf 1 januari 2026.
- We willen sterke wijken en een inclusieve samenleving bevorderen. Zodat buurtbewoners van alle leeftijden en achtergronden kunnen deelnemen. Daarom maken we nieuwe meerjarenafspraken met verschillende maatschappelijke initiatieven. Dit omvat onder andere Stichting Lokaal, Cornerstone, en Kinderboerderij de Schouw. Deze afspraken sluiten aan bij de Visie sterke wijken (Programma 1) en het Beleidsplan Welzijn.

Wettelijke ontwikkelingen

- Er zijn twee landelijke regelingen voor wonen en zorg van respectievelijk het Ministerie van VWS en van BZK. De ene richt zich meer op gezondheid en zorg, terwijl de andere zich meer op wonen focust. Als gevolg hiervan maken we in 2024 regionale afspraken over de verdeling van aandachtsgroepen (regionale urgentieverordening) en over het realiseren van voldoende passende huisvesting. Deze regionale afspraken moeten in 2025 worden geïntegreerd in een nadere uitwerking van de Woondeal Stedendriehoek 2022-2030 en in een lokaal Volkshuisvestingsprogramma. Dit heeft ook gevolgen voor passende voorzieningen in de wijk en maatschappelijk vastgoed. Zie programma 2/wonen voor meer informatie over de inhoud en middelen.
- Het Wetsvoorstel Integrale Suïcidepreventie is voorgelegd aan de Tweede Kamer. Als het wordt aangenomen, verplicht het de overheid om zich in te zetten voor suïcidepreventie, zoals vastgelegd in de Wet publieke gezondheid. Op basis van een aangenomen motie in de gemeenteraad (2023-M0050) stellen we een plan op voor een suïcidepreventie vangnet. We onderzoeken ook welke financiële middelen hiervoor beschikbaar zijn, zoals GALA, de reserve voor beschermd wonen, of extra landelijke middelen.
- De Wet Aanpak Meervoudige Problematiek in het Sociaal Domein (Wams) stelt gemeenten in staat om gegevens uit te wisselen tussen verschillende domeinen bij het vermoeden van meervoudige problematiek. Hierdoor kunnen we een gecoördineerde aanpak realiseren. We zijn bezig met de voorbereidingen voor deze wet, maar de exacte datum van invoering is nog niet bekend.

Financiële ontwikkelingen

- De uitvoering van het GALA-plan loopt door in 2025 en deels tot in 2026, met enkele structurele onderdelen. De gemeente krijgt geld van het Rijk via een Specifieke Uitkering, dat alleen aan GALA-doelen kan worden besteed. Hierdoor kost de uitvoering niets extra's. Eind 2024 verwachten we een uitgebreid rapport aan de raad te presenteren over de voortgang en kosten van de aanpak.
- De inwonerbijdrage voor de GGD stijgt vanwege inflatie en aanpassingen in functiewaardering. Dit is nodig vanwege personeelstekorten en om gelijk te blijven met andere GGD's. Het gaat hierbij om taken die voortkomen uit de Wet publieke gezondheid.
- Door aanzienlijke cao-loonsverhogingen zijn de loonkosten van Perspectief Zutphen gestegen. Om aan de cao-verplichtingen te voldoen en de werkzaamheden goed uit te voeren, wordt een structurele budgetaanpassing doorgevoerd.

- We hebben hogere kosten voor het Meldpunt discriminatie vanwege indexatie loonkosten.
- Projectmanager zorglandschap: er is een incidenteel voordeel door financiering vanuit IZA-middelen in 2025 en 2026.
- Voor vraagafhankelijk vervoer baseren we de kosten op de begroting van PlusOV, en voor routegebonden vervoer maken we onze eigen prognose. De nieuwe meerjarenbegroting van PlusOV is lager dan voorheen. Dit levert vanaf 2025 een structureel voordeel op. We verwachten dat de kosten voor routegebonden vervoer binnen de begroting blijven in 2025.

Financiële gevolgen 4.2 Hulp en Welzijn

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie Begroting 2025
621	Begeleiding, respijtzorg & persoonlijke verzorging (voordeel)	Budgetaanpassing/indexatie	-€44.930
621	Beschermd wonen (vrijvallende-geoordeelde-middelen)	Budgetaanpassing/indexatie	€1.706.346(I)
622	Huishoudelijke zorg	Budgetaanpassing/indexatie	€ 639.316
623	Wmo individuele hulpmiddelen	Budgetaanpassing/indexatie	€ 94.474
624	GGD	Budgetaanpassing/indexatie	€ 79.000
624	Perspectief – indexeren subsidie ivm loonkosten	Budgetaanpassing/indexatie	€247.200
624	Meldpunt Discriminatie (indexering)	Budgetaanpassing/indexatie	€2.300
624	Projectmanager Zorglandschap (incidenteel voordeel)	Budgetaanpassing/indexatie	-€19.700
625	Vraagafhankelijk vervoer (voordeel)	Budgetaanpassing/indexatie	-€128.000

4.3. Vergroten financiële zelfredzaamheid

605 - Minimabeleid en 608 - Schuldhelpverlening

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Bestaansonzekerheid slaat letterlijk de bodem onder het bestaan van mensen vandaan. Niet weten of je voldoende geld hebt, of je onderdak hebt, maar ook niet weten hoe je toegang krijgt tot noodzakelijke hulp. Verdwalen in systemen en ondoorgroefde procedures, brieven ontvangen die je niet begrijpt, onzekerheid of je formulieren wel goed invult. Het vreet aan mensen en maakt dat ze nauwelijks nog kunnen functioneren, zo blijkt uit wetenschappelijk onderzoek en ook uit verhalen van ervaringsdeskundigen. Helaas moeten we constateren dat de overheid, ook lokaal, vaak een belangrijke veroorzaker is van bestaansonzekerheid. Gelukkig betekent dat ook dat we meer bestaanszekerheid kunnen realiseren als we ons werk anders gaan doen. Daarom is een lokale visie op bestaanszekerheid van cruciaal belang, deze gaan wij in 2024 opstellen, met deze visie geven we een antwoord op de motie 'Weg uit de armoede'. Deze lokale visie sluit aan bij Inwoner in beeld (zie product 610) en omvat ook het vervolg op onze huidige visie op schuldhulp die dit jaar afloopt.

610 - Inkomensvoorziening

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Met het project Inwoner in Beeld ontwikkelen wij in drie jaar tijd een andere werkwijze bij vragen rond inkomen, werk en schuldhulp. Een werkwijze die aansluit bij wat mensen nodig

hebben, een werkwijze die uitgaat van de menselijke maat en waarbij de begrippen vertrouwen, bestaanszekerheid en gelijkwaardigheid centraal staan. Een werkwijze met ruimte voor de professionals om te doen wat nodig is. Dit vraagt om aanpassing van gemeentelijke regels en verordeningen en om een andere, meer persoonlijke, benaderingswijze van de inwoners. Dit vraagt om een vorm van dienstverlening die voor inwoners logisch en begrijpelijk is. Tijdens de looptijd van het project vragen wij aan inwoners of zij onze dienstverlening ook als zodanig ervaren. Het project 'Inwoner in beeld' duurt tot medio 2026. Tijdens de projectperiode wordt veel aandacht besteed aan borging van de nieuwe werkwijze zodat deze na afloop van het project duurzaam geïmplementeerd is..

Wettelijke ontwikkelingen

- De nieuwe Participatiewet begint waarschijnlijk op 1 januari 2025. Het doel is meer flexibiliteit en menselijkheid voor mensen met een uitkering. We proberen nu al zoveel mogelijk te handelen volgens dit voorstel.

Financiële ontwikkelingen

- Op de BUIG is al een aantal jaren een voordeel ten opzichte van de begroting. Dit leidt tot het voorstel om het budget met €500.000 te verlagen.

Product 670 Inburgering

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Er komen meer asielzoekers naar Nederland, wat voor problemen zorgt met opvang en huisvesting. Het Rijk, de regio's en de gemeenten zoeken naar oplossingen. Tegelijkertijd zijn er weinig passende en betaalbare huizen voor veel mensen op de woningmarkt. Het Rijk en het COA dringen er sterk op aan dat gemeenten hieraan bijdragen.

Wettelijke ontwikkelingen

- De Spreidingswet is sinds 1 februari 2024 van kracht. Het doel is om genoeg opvangplaatsen te hebben en de opvang van asielzoekers eerlijker te verdelen over provincies en gemeenten. Onze gemeente biedt onderdak aan 740 asielzoekers in het asielzoekerscentrum.
- We moeten in gesprek blijven en samenwerken met partners zoals woningcorporaties, vluchtelingenwerk en regiogemeenten. Dit is nodig vanwege onze taak om statushouders te huisvesten (ongeveer 110 personen voor 2024) en om de Wet inburgering uit te voeren.
- We onderzoeken hoe we meer opvangplaatsen kunnen creëren voor mensen uit Oekraïne. Momenteel heeft de gemeente Zutphen 105 plekken, maar we moeten er 280 bieden. Bij dit onderzoek bekijken we ook of we het pand in de toekomst kunnen gebruiken voor andere groepen, zoals statushouders en jongeren.

Financiële gevolgen 4.3 Vergroten financiële zelfstandigheid

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie Begroting 2025
610	BUIG voordeel	Budgetaanpassing	-€500.000

4.4 Sport

530 – Sport

Inhoudelijke ontwikkelingen

- We zijn begonnen met het herzien van onze visie op sport en beweging in 2024. Deze wordt vastgesteld in 2025. Met de nieuwe visie en uitvoeringsagenda kunnen we betere keuzes maken voor een sportinfrastructuur die klaar is voor de toekomst en voor een doeltreffend beleid voor het stimuleren van sport.
- In 2025 gaan we verder met het professionaliseren van het bestuur, beleid en de uitvoering van het sport- en accommodatiebedrijf Actief Zutphen. De afspraken met Actief Zutphen worden vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomsten.

Financiële ontwikkelingen

- De gemeentebegroting wordt bijgewerkt met betrekking tot de huur- en subsidierelatie met Actief Zutphen. Er zal een begrotingswijziging plaatsvinden, zoals aanbevolen in het financiële onderzoek van oktober 2023.
- De gemeente bezit sportvelden die worden gebruikt door veel buitensportverenigingen. De gemeente blijft verantwoordelijk voor het grote onderhoud en de renovaties van deze velden. Dit gebeurt volgens een meerjarig investeringsplan (MJIP). Elk jaar wordt bekeken welke velden moeten worden gerenoveerd, gebaseerd op noodzaak en beleid. De kosten hiervan worden betaald uit het reservefonds voor sport.
- Vooruitlopend op de vaststelling van de uitvoeringsagenda van het sportbeleid stellen wij voor om een incidenteel budget beschikbaar te stellen vanuit de reserve sport, waarmee we snel kunnen inspelen op de behoeften en prioriteiten die voortkomen uit het nieuwe beleid.

Financiële gevolgen 4.4 Sport

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie Begroting 2025
530	Begrotingswijziging Zutphen Actief	Budgetaanpassing	Volgt bij begroting
530	Vervangingsinvesteringen buitensport 2025	Noodzakelijk nieuw beleid met dekking reserve	€106.700
530	Uitvoeringsagenda sport	Wenselijk nieuw beleid met dekking reserve	€ 50.000 (I)

4.5. Veiligheid

120 - Brandweer

Inhoudelijke ontwikkelingen

- We werken samen met de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG) aan verschillende onderdelen van veiligheid:
 - Het waarborgen van een veilige omgeving, zowel lokaal als regionaal.
 - Gezamenlijke inspanningen voor integrale hulpverlening bij rampen en crisisbeheersing, met speciale aandacht voor onze kwetsbare binnenstad.
 - Een actieve campagne over brandveiligheid.
- Er komt een nieuw Regionaal Beleidsplan voor de jaren 2025-2028 van de VNOG. In de zomer van 2024 ontvangt de gemeenteraad een concept van dit plan samen met het Regionaal Risicoprofiel.

Financiële ontwikkelingen

- De bijdrage van de gemeente Zutphen aan de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG) stijgt door een nieuw verdeelmodel van de VNOG. In de begroting van Zutphen voor 2025 is een bedrag van € 3.186.000 opgenomen voor de VNOG. Om rekening te houden met de indexering, wordt er een stelpost in de begroting opgenomen.

140 - Openbare Orde en Veiligheid

Inhoudelijke ontwikkelingen

- In het Integraal Veiligheidsplan 2024-2028 staan onze belangrijkste doelen en prioriteiten. We zijn actief bezig met de uitvoering hiervan. We merken op dat de criminaliteits- en overlastcijfers de afgelopen jaren zijn toegenomen. Terwijl traditionele criminaliteit afneemt, neemt digitale criminaliteit toe. Ook zien we een stijging in zorg- en veiligheidsproblemen en ondermijning.
- Aanpak zorg en veiligheid: We gaan actief om met inwoners die moeite hebben met zelfstandig wonen, vooral na vertrek uit zorginstellingen. Het aantal inwoners met psychische problemen is hoog; we richten ons hierop.
- Nieuwe (woon-) mogelijkheden: We verkennen alternatieve huisvestingsmogelijkheden voor groepen die overlast veroorzaken in woonwijken.
- Onderzoek naar afwijkende cijfers: We onderzoeken waarom Zutphen hoger scoort in veiligheids- en criminaliteitscijfers vergeleken met het landelijk gemiddelde, om gerichte acties te ondernemen.
- Aanpak digitale veiligheid: We investeren in voorlichting en digitale weerbaarheid van inwoners. Samen met partners werken we aan een effectievere regionale aanpak van digitale criminaliteit.

Financiële gevolgen 4.4 Veiligheid

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie Begroting 2025
120	Verhogen bijdrage VNOG middelen door hogere kosten verdeelmodel	Budgetaanpassing/indexatie	€ 302.200

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen en Bedrijfsvoering

Algemene dekkingsmiddelen

Financiële ontwikkelingen

- In 2024 is het programma Krachtig Zutphen beëindigd. De jaarlijkse toevoeging aan de reserve valt daarmee vrij.

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie Begroting 2025
960	Beëindiging Krachtig Zutphen	Budgetaanpassing/indexatie	€ -300.000

Paragraaf bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de gemeentelijke bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de doelstellingen in de programma's te realiseren.

Het afgelopen jaar heeft uw raad op verschillende onderdelen in de bedrijfsvoering geïnvesteerd. Daarmee krijgt bedrijfsvoering de ruimte om zich verder te ontwikkelen en de organisatie goed te ondersteunen in uitvoering. De (bestuurlijke) ambities blijven echter onverminderd hoog en het ontwikkelen van een organisatie terwijl de 'winkel open is' vraagt flexibiliteit van een ieder die werkzaam is bij of voor de gemeente Zutphen. Het voorbereiden van de organisatie op de manier van werken in de toekomst en tegelijkertijd de (interne)dienstverlening borgen, is voor de komende jaren één van de grote opgaven.

Organisatieontwikkeling

Inhoudelijke ontwikkelingen:

- Het Koersdocument geeft aan welk type organisatie we willen zijn en hoe we dit willen bereiken. Het uitvoeringsprogramma bevat zeven projecten die gericht zijn op het realiseren van deze organisatie. Hierbij gaat het onder andere om het ontwikkelen van een Visie op dienstverlening, het opzetten van een Management Development Programma en het verbeteren van de onderlinge samenwerking. Deze projecten zijn flexibel en kunnen in de loop van de tijd veranderen, afhankelijk van de behoeften van de organisatie.
- Het Management Development Programma maakt deel uit van de verdere ontwikkeling van onze organisatie. Het richt zich op het bevorderen van onderling leren en het verbeteren van de samenwerking tussen managers. Het doel is om de competenties van het management als geheel en van individuele managers te versterken, en om talent aan te trekken en te behouden voor onze organisatie.
- Er is al geruime tijd vraag naar een modern functieboek, en nu wordt HR21 ook aanbevolen vanuit de CAO. HR21 biedt een hedendaags en duidelijk functiegebouw met standaard functies. Het wordt regelmatig aangepast aan maatschappelijke ontwikkelingen en is gericht op de toekomst.

- We hebben te maken met een hoog en langdurig verzuim. Preventief zetten we in op het vitaal houden van onze medewerkers, onder andere door hier periodiek organisatiebreed in verschillende vormen aandacht voor te vragen en onderzoek te doen. De begeleiding van collega's die langdurig uitgevallen zijn vraagt extra inzet, zowel intern als door middel van externe expertise.

Financiële ontwikkelingen (budgetaanpassingen)

Naast actief beleid om het ziekteverzuim terug te dringen is hiervoor ook extra medische ondersteuning en begeleiding noodzakelijk.

Financiële gevolgen 'Organisatieontwikkeling'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie Begroting 2025
960	Medische ondersteuning	Budgetaanpassing/indexatie	€150.000

Bedrijfsvoering op orde

Inhoudelijke ontwikkelingen

Op 1 januari 2024 zijn twee nieuwe ombudsmannen benoemd (voor 6 jaar), met wie afspraken zijn gemaakt om de positie van de gemeentelijke ombudsman te versterken. De hoofdtaak van de ombudsman is de behandeling van klachten. Ter versterking van de positie krijgt de ombudsman ruimte om eigen onderzoeken te doen.

Financiële gevolgen 'Bedrijfsvoering op orde'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie Begroting 2025
960	Ombudsvoorziening	Budgetaanpassing/indexatie	€ 17.800

Digitale transitie en informatieveiligheid

Inhoudelijke ontwikkelingen

- Periodiek worden laptops, servers en andere systemen vervangen. De extra kosten kunnen worden gedekt uit de daarvoor bestemde reserve.
- Onze huidige Bouwregistratie-applicatie voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) moet worden vervangen omdat deze niet voldoet aan eisen zoals het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). In 2023 is hiervoor een aanbesteding gestart en in 2024 wordt de nieuwe applicatie geïmplementeerd. Hoewel het exploitatiebudget al is aangepast in de Voorjaarsnota 2023, worden hogere exploitatiekosten verwacht.
- De applicatie voor Burgerzaken moet opnieuw worden aanbesteed om taken rechtmatig uit te voeren. Structurele kosten zijn groot, maar voor implementatie zijn incidentele middelen nodig.
- Voor 2025 is budget gereserveerd voor deelvervanging van de ICT-infrastructuur. Dit biedt een kans om de toekomstige ICT-omgeving te onderzoeken. Een extern onderzoek is nodig om de beste oplossing voor de gemeente Zutphen te bepalen.

Wettelijke ontwikkelingen

- Jaarlijks worden gemeenten gecontroleerd om de informatieveiligheid, privacy en juistheid van gegevens te beoordelen. Sinds kort maakt de Wet Politie Gegevens (Wpg) deel uit van deze controle. Deze wet regelt de rechten en plichten van politie en inwoners voor het

verwerken van politiegegevens. Jaarlijks is ondersteuning nodig om ons voor te bereiden op deze controles.

- Op 1 januari 2025 treedt de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) in werking. Dit betekent dat vanaf dat moment inwoners en ondernemers de mogelijkheid moeten krijgen om formele berichten elektronisch aan de gemeente te kunnen sturen. Tevens worden er eisen gesteld aan uitwisseling van digitale berichten tussen de indiener en de overheid

Financiële gevolgen 'Digitale transitie en informatieveiligheid'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie Begroting 2025
960	Mobiele apparaten voor huisbezoeken (tablets)	Nieuw beleid noodzakelijk met dekking reserve	€7.500
960	Vervanging laptops en pc's	Nieuw beleid noodzakelijk met dekking reserve	In 2025 geen kapitaallasten, investering. Zie hoofdstuk 5.
960	Vervanging hardware serverruimte/datacenter	Nieuw beleid noodzakelijk met dekking reserve	€50.000
960	VTH Applicatie	Budgetaanpassing/indexatie	€40.000
960	WPG informatieveiligheid/privacy	Budgetaanpassing/indexatie	€25.000
960	Vervanging backoffice burgerzaken	Budgetaanpassing/indexatie	€40.000 (I)

Huisvesting

- De raad heeft vanuit het krediet voor huisvesting voor 2024 een bedrag beschikbaar gesteld als voorbereidingskrediet voor de huisvesting. Met de door de raad vastgestelde visie op dienstverlening kan de volgende stap worden gezet in de ontwikkeling van een huisvestingsplan. Dit plan zal in een separaat traject aan uw raad worden voorgelegd.
- Voor de inrichting van de hybride vergaderruimtes is budget nodig.

Financiële gevolgen 'Huisvesting'

Product	Omschrijving	Categorie	Mutatie Begroting 2025
960	Investering meubilair (Hybride ruimtes)	Nieuw beleid noodzakelijk met dekking reserve	€5.000

Hoofdstuk 3 Financiën algemeen

In dit hoofdstuk gaan wij in algemene zin in op de huidige financiële situatie van onze gemeente.

De financiële situatie van onze gemeente is te kwalificeren als stabiel en gezond. Het weerstandvermogen is conform de richtlijnen van de provincie goed, dit geldt ook voor veel andere criteria die de provincie hanteert bij de financiële beoordeling van een gemeente. Een belangrijke oorzaak van onze financiële positie is het gekozen uitgangspunt van de raad om ieder jaar een structureel sluitende meerjarenbegroting aan te bieden. Dit houdt in dat ieder jaar de structurele lasten gedekt worden door structurele baten. In 2026 doen wij een eenmalige dotatie vanuit de algemene reserve waardoor het saldo gelijk is aan 2027. Hierdoor worden wij in staat gesteld om een stabiel beleid te voeren.

Deze Voorjaarsnota geeft de belangrijkste kaders voor de komende begroting. Wij brengen in beeld welke plannen, budgetaanpassingen en nieuw beleid er voor met name 2025 liggen. Anders dan voorgaande jaren hebben wij er dit jaar voor gekozen om vanwege de onzekerheid van het saldo van de meicirculaire het gewenste nieuwe beleid op te nemen in de bijlage. Het saldo van het gewenste nieuwe beleid is dan ook geen onderdeel van het gepresenteerde saldo.

Het totaal van de voorjaarsnota zoals wij u die nu presenteren kent voor alle begrotingsjaren een negatief saldo. Een belangrijke ontbrekende schakel voor het voltooiën van de voorjaarsnota is de meicirculaire. Deze is nog niet bekend tijdens het schrijven van deze voorjaarsnota. De Meicirculaire geeft voor de komende jaren een actueel beeld van de Algemene Uitkering die wij van het Rijk ontvangen. De verwachting is dat de uitkomsten van de Meicirculaire de berekende begrotingssaldi in positieve zin gaan bijstellen. Op basis van het dan beschikbare saldo voegen we het gewenste nieuwe beleid aan de hand van de gegeven prioritering toe aan de begroting. In deze prioritering is onder de incidentele lasten voor het jaar 2025 en 2026 rekening gehouden met €200.000 per jaar (€400.000 totaal) voor het dekken van moties en amendementen van de raad.

Vooralsnog gaan wij ervan uit dat de Meicirculaire de negatieve jaarresultaten in deze voorjaarsnota gaat opheffen exclusief het voorgestelde nieuwe beleid zoals opgenomen in de bijlage. Hierdoor kunnen wij de raad een meerjarenbegroting 2025 – 2028 aanbieden die structureel sluitend is.

Mocht dit onverhoopt toch niet het geval zijn dat moeten er bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2025 – 2028 aanvullende maatregelen getroffen worden. Deze maatregelen bestaan uit:

- Het doornemen van de ontwikkelingen voor 2025. Welke ontwikkelingen kunnen worden geschrapt of doorgeschoven.
- Het analyseren welke baten verder verhoogd kunnen worden.
- Welk oud beleid kan worden geschrapt ten faveure van nieuw beleid.
- Welke bezuinigingen kunnen eventueel worden voorgelegd aan de raad.

Nogmaals, wij gaan ervan uit dat de Meicirculaire 2024 voldoende ruimte geeft om de ingebrachte voorstellen ten aanzien van indexaties, budget aanpassingen en de wijziging van wettelijke taken. Op basis van het resterende saldo worden de gewenste voorstellen uit de bijlage toegevoegd in volgorde van de gegeven prioritering.

Mocht dit toch niet geheel het geval zijn, dan verwachten wij de begrotingssaldi met geringe aanpassingen zodanig te kunnen wijzigen dat er geen sprake meer is van negatieve jaarsaldi waardoor de meerjarenbegroting 2025 – 2028 structureel sluitend is.

Hoofdstuk 4 Technische en financiële uitgangspunten meerjarenbegroting 2025 – 2028

Zoals ieder jaar bij de Voorjaarsnota brengen wij de belangrijkste technische en financiële uitgangspunten nog even onder de aandacht van de raad.

De meerjarenbegroting 2025 – 2028 baseren wij op reële inkomsten en uitgaven.

Dit uitgangspunt betekent dat de begrotingscijfers in de meerjarenbegroting 2025 – 2028 niet bewust lager c.q. hoger worden geraamd dan verwacht mag worden. Dus, uitgaven worden niet lager ingeschat en inkomsten niet hoger ingeschat dan dat op basis van de feiten mag worden verwacht.

De meerjarenbegroting 2025 – 2028 is structureel sluitend.

Een structureel sluitende begroting betekent dat de structurele lasten in de begroting gedekt worden door structurele baten. De structurele dekking van de lasten is belangrijk omdat daarmee dekkingsproblemen in de toekomst worden voorkomen. Een structureel sluitende begroting houdt ook in dat bij een dekkingstekort van de begroting dit tekort teniet wordt gedaan door structurele besparingen, inkomstenverhogingen en lastenverzwaring.

Behoudens onttrekkingen uit de reserve Kapitaallasten, de egalisereserves en begrotingsjaar 2026 worden er geen onttrekkingen geraamd uit de reserves ten behoeve van de reguliere exploitatie.

Dit uitgangspunt houdt in dat structurele uitgaven niet gedekt mogen worden door incidentele inkomsten vanuit de reserves. Reserves zijn incidentele middelen waarvan de omvang eindig is. Vanuit een solide financieel perspectief is het daarom niet gewenst deze incidentele middelen aan te wenden voor structurele uitgaven omdat dan op termijn een dekkingsprobleem ontstaat. Dit geldt niet voor de reserve Kapitaallasten omdat deze reserve exact die kapitaallasten omvat die gedurende een periode ook nodig zijn.

2026 is voor veel gemeenten het ravijnjaar. Ook de gemeente Zutphen heeft hier last van. Gelukkig is de impact voor Zutphen door de gezonde financiële situatie relatief beperkt. Als gemeente Zutphen kiezen wij ervoor om het jaar 2026 eenmalig aan te vullen vanuit de algemene reserve waarmee het saldo voor de indexeringen en het nieuwe beleid gelijk is aan het saldo in 2027. Op basis van de huidige bedragen (exclusief meicirculaire 2024) verwachten wij dat deze eenmalige bijdrage een waarde heeft van €2,7 miljoen. Ook met deze eenmalige bijdrage vanuit de algemene reserve blijven wij stabiel en gezond.

Voor het begrotingsjaar 2025 is het uitgangspunt de jaarschijf 2025 uit de meerjarenbegroting 2024 – 2027.

Dit technisch uitgangspunt betekent dat de basis voor de begroting 2025 is vastgelegd in de vorig jaar opgestelde meerjarenbegroting 2024 – 2027. Alle mutaties op de begroting 2025 worden verwerkt binnen de opgestelde begroting 2025 zoals in november 2023 door de raad is vastgesteld.

De structurele doorontwikkeling van de lonen wordt vastgesteld op 3,3%.

Bij het reëel ramen hoort ook een loonindexatie die recht doet aan de verwachting hierover. Wij volgen hierin de indexatie zoals afgegeven door het Centraal Plan Bureau (CPB). Het CPB geeft een loonindexatiepercentage af van 4,4%. Gezien de huidige CAO een doorlooptijd heeft tot en met 31 maart 2025 gaan wij uit van een wijziging voor 9 maanden (9/12 van 4,4%). Op basis van de huidige loonontwikkelingen lijkt ons dit een gedegen inschatting.

De structurele prijsontwikkeling van de overige budgetten wordt vooralsnog vastgesteld op 2,8%. Op dit moment geeft het CPB voor 2025 een prijsindexatiepercentage af van 2,8%. Dit percentage is de stijging van de prijzen t.o.v. 2024. In de huidige prijzen zijn de gestegen prijzen van 2024 al verwerkt.

Hoofdstuk 5 Financiële doorkijk 2025 – 2028

In dit hoofdstuk geven we het financiële beeld voor de jaren 2025 – 2028.

Tabel financiële situatie voor de verwerking van de diverse voorstellen (inclusief indexering):

Alle bedragen in euro's

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Saldo begroting 2024	7.256.600	295.700	1.441.800	1.441.800
September en december circulaire	-77.000	1.040.000	2.613.000	4.942.000
Éénmalige bijdrage *		2.719.100		
Totaal beschikbaar	7.179.600	4.054.800	4.054.800	6.383.800
Indexering	-2.894.400	-2.894.400	-2.894.400	-2.894.400
Netto beschikbaar (beginsaldi voorjaarsnota)	4.285.200	1.160.400	1.160.400	3.489.400

In hoofdstuk twee zijn alle voorstellen toegelicht voor het jaar 2025 e.v. Hieronder volgt de financiële samenvatting hiervan en is het financiële plaatje compleet, exclusief de gevolgen van de Meicirculaire. Zoals eerder is aangegeven zijn de gevolgen van de meicirculaire van groot belang voor onze financiële positie. De verwachting is dat de uitkomsten van de Meicirculaire zodanig zijn dat de huidige negatieve jaarcijfers inclusief indexering, budgetaanpassingen en wettelijk nieuw beleid gecompenseerd wordt. De negatieve saldi zijn zichtbaar in de onderstaande tabel.

Tabel financiële situatie na verwerking voorstellen budgetaanpassing en wettelijk nieuw beleid

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Totaal beschikbaar	7.179.600	4.054.800	4.054.800	6.383.800
Indexering	-2.894.400	-2.894.400	-2.894.400	-2.894.400
Netto beschikbaar (beginsaldi voorjaarsnota)	4.285.200	1.160.400	1.160.400	3.489.400
Totaal budgetaanpassingen en wettelijk nieuw beleid (structureel/incidenteel)	4.844.958	5.037.058	5.046.558	5.140.158
	105.300	-19.700	0	0
Saldi voorjaarsnota na indexering, budgetaanpassingen en wettelijk nieuw beleid	-665.058	-3.856.958	-3.886.158	-1.650.758

Voor de voorstellen met betrekking tot nieuw wenselijk beleid verwijzen wij naar de bijlage. Naast de indexeringen, budgetaanpassingen wettelijk nieuw beleid zijn er in de bijlage geprioriteerd voorstellen opgenomen voor gewenst nieuw beleid. Aangezien de saldi van de Meicirculaire onzeker is worden deze op basis van de gegeven prioriteit uitgevoerd indien er vanuit de Meicirculaire voldoende middelen ter beschikking worden gesteld.

In de onderstaande tabellen is een overzicht opgenomen per categorie en per programma met de structurele en incidentele lasten. Hierbij is ook het overzicht opgenomen van voorstellen waarbij het voorstel is dat deze gedekt worden vanuit een reserve, deze voorstellen hebben daarmee geen impact op de gepresenteerde saldi per jaar.

Tabel voorstellen met dekking vanuit een reserve (geen impact op het resultaat)

Omschrijving	Structureel/ incidenteel	2025	2026	2027	2028
1. Politiek dichtbij	Structureel	-	-	-	-
	Incidenteel	-	-	-	-
2. Wonen en Leefbaarheid	Structureel	44.100	49.900	49.800	49.600
	Incidenteel	2.557.000	-	-	-
3. Werken en Leren	Structureel	-	-	-	-
	Incidenteel	150.000	-	-	-
4. Zorg en Samenleven	Structureel	136.700	203.900	209.700	208.100
	Incidenteel	1.756.400	-	-	-
5. Algemene Dekkingsmiddelen en Bedrijfsvoering	Structureel	62.500	67.300	152.300	151.600
	Incidenteel	-	-	-	-
Totaal dekking vanuit reserve (structureel/incidenteel)	<i>Structureel</i>	<i>243.300</i>	<i>321.100</i>	<i>411.800</i>	<i>409.300</i>
	<i>Incidenteel</i>	<i>4.463.400</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Totaal dekking vanuit reserve		4.706.700	321.100	411.800	409.300

Tabel voorstellen wettelijk nieuw beleid en budgetaanpassingen/indexeringen

Omschrijving	Structureel/ incidenteel	2025	2026	2027	2028
1. Politiek dichtbij	Structureel	- 94.200	52.700	52.700	- 97.200
	Incidenteel	-	-	-	-
2. Wonen en Leefbaarheid	Structureel	396.200	446.200	446.200	446.200
	Incidenteel	85.000	-	-	-
3. Werken en Leren	Structureel	- 500.000	- 500.000	- 500.000	- 300.000

	Incidenteel	-	-	-	-
4. Zorg en Samenleven	Structureel	5.150.158	5.145.358	5.204.858	5.298.358
	Incidenteel	19.700	19.700	-	-
5. Algemene Dekkingsmiddelen en Bedrijfsvoering	Structureel	107.200	107.200	157.200	207.200
	Incidenteel	40.000	-	-	-
Totaal budgetaanpassingen en wettelijk nieuw beleid (structureel/incidenteel)	<i>Structureel</i>	<i>4.844.958</i>	<i>5.037.058</i>	<i>5.046.558</i>	<i>5.140.158</i>
	<i>Incidenteel</i>	<i>105.300</i>	<i>-19.700</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Totaal budgetaanpassingen en wettelijk nieuw beleid		4.950.258	5.017.358	5.046.558	5.140.158

Tabel voorstellen nieuw beleid per programma (opgenomen in de bijlage)

Omschrijving	Structureel/ incidenteel	2025	2026	2027	2028
1. Politiek dichtbij	Structureel	113.300	113.300	113.300	113.300
	Incidenteel	166.000	16.000	-	-
2. Wonen en Leefbaarheid	Structureel	359.300	362.500	362.300	362.100
	Incidenteel	1.195.000	25.000	-	-
3. Werken en Leren	Structureel	-	90.000	90.000	90.000
	Incidenteel	160.000	-	-	-
4. Zorg en Samenleven	Structureel	410.800	410.800	485.300	485.300
	Incidenteel	150.000	-	-	-
5. Algemene Dekkingsmiddelen en Bedrijfsvoering	Structureel	603.500	578.500	578.500	578.500
	Incidenteel	412.400	287.400	-25.000	-25.000
Totaal voorstellen nieuw beleid (structureel/incidenteel)	<i>Structureel</i>	<i>1.486.900</i>	<i>1.555.100</i>	<i>1.629.400</i>	<i>1.629.200</i>
	<i>Incidenteel</i>	<i>2.083.400</i>	<i>328.400</i>	<i>-25.000</i>	<i>-25.000</i>
Totaal voorstellen nieuw beleid (opgenomen in de bijlage)		3.570.300	1.883.500	1.604.400	1.604.200

In de onderstaande twee tabellen zijn de verschillende voorstellen samengevat per categorie.

- Categorie 1: dekking vanuit een reserve,
- Categorie 2: budgetaanpassing, indexaties en wettelijke voorstellen en

Van elk voorstel is inzichtelijk gemaakt onder welk programma deze hoort en wat de structurele of incidentele bedragen zijn in de periode 2025 – 2028. Een toelichting op deze voorstellen staat in hoofdstuk twee van de voorjaarsnota. In de bijlage zijn de voorstellen voor nieuw wenselijk beleid opgenomen.

Tabel overzicht voorstellen met dekking vanuit een reserve

Nr.	Programma	Product	Omschrijving	Incidenteel (I) of Structureel (S)	Investering	2025	2026	2027	2028
1	2 Wonen en leefbaarheid	P210	Herinrichting Berkelsingel	S	602.000	15.100	20.900	20.800	20.600
2	2 Wonen en leefbaarheid	P821	Strategische ruimtelijke ontwikkelingen knelpunten	I	-	30.000	-	-	-
3	2 Wonen en leefbaarheid	P545	Migratie digitale data archeologie	I	-	12.000	-	-	-
4	2 Wonen en leefbaarheid	P821	Verlengen inzet verhuiscoach	I	-	15.000	-	-	-
5	2 Wonen en leefbaarheid	P545	Archeologie educatie en participatie (archeo-hotspot)	S	-	29.000	29.000	29.000	29.000
6	2 Wonen en leefbaarheid	P725	Onrendabele top warmtenet en aandeel Warmtenetwerkbedrijf Zutphen	I	-	2.500.000	-	-	-
7	3 Werken en leren	P320	Subsidie SOBZ	I	-	150.000	-	-	-
8	4 Zorgen en samenleven	P530	Vervangingsinvesteringen buitensport	S	-	106.700	173.900	179.700	178.100
9	4 Zorgen en samenleven	P530	Uitvoeringsagenda Sport	I	-	50.000	-	-	-

10	4 Zorgen en samenleven	P640	Inleenvergoeding WSW GelreWerkt!	S	-	30.000	30.000	30.000	30.000
11	4 Zorgen en samenleven	P621	Beschermd wonen, vrijval middelen verwacht over boekjaar 2023	I	-	1.706.400	-	-	-
12	5 Algemene dekkingsmiddelen	P960	Mobiele apparaten voor huisbezoeken (iPads)	S	30.000	7.500	7.800	7.700	7.600
13	5 Algemene dekkingsmiddelen	P960	Investering meubilair (Hybride ruimtes)	S	50.000	5.000	5.500	5.400	5.400
14	5 Algemene dekkingsmiddelen	P960	Vervanging laptops en pc's	S	340.000	-	2.000	87.700	87.600
15	5 Algemene dekkingsmiddelen	P960	Vervanging hardware serverruimte/datacenter	S	250.000	50.000	52.000	51.500	51.000
Totaal						1.272.000	4.706.700	321.100	411.800
								409.300	

Tabel overzicht budgetaanpassing, indexaties en wettelijke voorstellen

Nr.	Programma	Product	Omschrijving	Incidenteel (I) of Structureel (S)	Investering	2025	2026	2027	2028
1	1 Politiek dichtbij	P003	Verkiezingen	S	-	115.100	31.800	31.800	118.100
2	1 Politiek dichtbij	P001	Verhoging inwonersbijdrage Gemeenschappelijke Regeling Regio Stedendriehoek	S	-	20.900	20.900	20.900	20.900
3	2 Wonen en leefbaarheid	P560/P210	Areaal uitbreiding groen, bomen en civieltechnische kunstwerken	S	-	250.000	300.000	300.000	300.000
4	2 Wonen en leefbaarheid	P210	Beheerkosten Paulus Potterstraat en Leeuweriklaan	S	-	15.000	15.000	15.000	15.000

5	2 Wonen en leefbaarheid	P210	Arbo medewerker beheer en onderhoud	S	-	64.200	64.200	64.200	64.200
6	2 Wonen en leefbaarheid	P210	Areaaluitbreiding openbare ruimte - groen op dijk IJsselpaviljoen	S	-	10.000	10.000	10.000	10.000
7	2 Wonen en leefbaarheid	P821	VTH applicatie	S	-	40.000	40.000	40.000	40.000
8	2 Wonen en leefbaarheid	P560	Aanvullend budget extra watergift en groeiplaatsverbetering	S	-	50.000	50.000	50.000	50.000
9	2 Wonen en leefbaarheid	P550	CAO-compensatie culturele basisorganisaties	S	-	167.000	167.000	167.000	167.000
10	2 Wonen en leefbaarheid	P543	Uitwerking scenario's huisvesting erfgoeddepot	I	-	65.000	-	-	-
11	2 Wonen en leefbaarheid	P821	Urgentie verordening ten behoeve van aandachtsgroepen	I	-	20.000	-	-	-
12	2 Wonen en leefbaarheid	P211	Budgetaanpassing baten parkeren vanuit realisatie	S	-	200.000	200.000	200.000	200.000
13	3 Werken en leren	P421	Onderwijshuisvesting	S	-	-	-	-	200.000
14	3 Werken en leren	P640	Budgetaanpassing herziening voordeel WSW	S	-	500.000	500.000	500.000	500.000
15	4 Zorgen en samenleven	P630	Zorg in natura	S	-	3.199.598	3.199.598	3.199.598	3.199.598
16	4 Zorgen en samenleven	P621	Begeleiding, respijtzorg & persoonlijke verzorging (voordeel)	S	-	44.930	44.930	44.930	44.930
17	4 Zorgen en samenleven	P622	Huishoudelijke zorg	S	-	639.316	639.316	639.316	639.316
18	4 Zorgen en samenleven	P623	Wmo individuele hulpmiddelen	S	-	94.474	94.474	94.474	94.474
19	4 Zorgen en samenleven	P624	GGD	S	-	79.000	79.000	79.000	79.000

20	4 Zorgen en samenleven	P624	Meldpunt Discriminatie (indexering)	S	-	2.300	2.300	2.300	2.300
21	4 Zorgen en samenleven	P625	Leerlingenvervoer	S	-	11.000	11.000	11.000	11.000
22	4 Zorgen en samenleven	P625	Vraagafhankelijk vervoer	S	-	-	-	-	-
23	4 Zorgen en samenleven	P625	Jeugdwetvervoer	S	-	128.000	128.000	128.000	128.000
24	4 Zorgen en samenleven	P120	Verhogen bijdrage VNOG middelen door hogere kosten verdeelmodel	S	-	48.000	48.000	48.000	48.000
25	4 Zorgen en samenleven	P624	Perspectief - indexeren subsidie ivm loonkosten	S	-	302.200	297.400	356.900	450.400
26	4 Zorgen en samenleven	P624	Projectmanager Zorglandschap (incidenteel voordeel)	S	-	247.200	247.200	247.200	247.200
27	4 Zorgen en samenleven	P630	Budgetaanpassing taakstelling Jeugd dragen binnen de organisatie	I	-	-	-	-	-
28	4 Zorgen en samenleven	P610	Budgetaanpassing herziening voordeel BUIG	S	-	19.700	19.700	-	-
29	5 Algemene dekkingsmiddelen	P960	Budgetaanpassing taakstelling Jeugd dragen binnen de organisatie	S	-	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
30	5 Algemene dekkingsmiddelen	P960	Budgetaanpassing herziening voordeel BUIG	S	-	-	-	-	-
31	5 Algemene dekkingsmiddelen	P960	Ombudsvoorziening	S	-	500.000	500.000	500.000	500.000
32	5 Algemene dekkingsmiddelen	P960	Medische ondersteuning	S	-	17.800	17.800	17.800	17.800
33	5 Algemene dekkingsmiddelen	P960	WPG informatieveiligheid/privacy	S	-	150.000	150.000	100.000	50.000
	5 Algemene dekkingsmiddelen	P960	Vervanging backoffice burgerzaken	S	-	25.000	25.000	25.000	25.000
	5 Algemene dekkingsmiddelen	P922	Budgetaanpassing beëindiging Krachtig Zutphen	I	-	40.000	-	-	-
	5 Algemene dekkingsmiddelen	P922	Budgetaanpassing beëindiging Krachtig Zutphen	S	-	-	-	-	-
Totaal					-	300.000	300.000	300.000	300.000
					-	4.950.258	5.017.358	5.046.558	5.140.158

